Ը· ՏԱՐԻ 2270 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 4 ԱՒԵԼԵԱՑ 4383 9 ՕԳՈՍՏՈՍ 1891 16 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 1309 ՈՒՐԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ· Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خانده‌سی آره‌وه‌لك

فرنجی ادارهٔ‌سی

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԹԱՓԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ· Պոլսոյ համար Տարեկան դրամագլուխ	150
» » Վեցամսեայ	75
» » Եռամսեայ	40
Օտար երկիրներէ Տարեկան Փոխ	56
» » Վեցամսեայ »	28
Ընտիր Թուղթի վրայ մանաւոր տպագր· Տարեկան Օտ· Ոսկի	2
Դուռառաց Թղթատարի ծախք միօրինակ	Ղրշ· 50

Խմբագրութեան ուղղուած Դամակ կամ այլ գրութիւն եա չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ· ՊՈԼԻՍ, 9|21 ՕԳՈՍՏՈՍ· 1891

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԴՈՐԾԱՒՈՐՈՒՀԵՌՑ ԽՆԴԻՐԸ

Ֆրանսական Ծերակոյտին վերջին նիստերէն միոյն մէջ, շահեկան վիճաբանութիւն մը տեղի ունեցաւ Ֆրանսացի դործաւորուհեաց խնդրոյն վրայ։ Թէև խօսուեցաւ Ֆրանսացի կիներուն վրայ միայն որք կ'աշխատին արհեստանոցներու և դործարաններու մէջ, բայց խնդիրը միջազդային կարեւորութիւն ունի· զի տնտեսական պայմանք որք կը հարկադրեն Ֆրանսացի խնարհագոյն դասուց պատկանեալ կիները տունէն դուրս աշխատելու, Անդլիոյ, Գերմանիոյ, Իտալիոյ և ուրիշ եւրոպեան երկրաց մէջ նոյն դասուց պատկանեալ կիները կ'ենթարկեն նոյն հարկին։ Բաղաքակրթութիւնը խիստ պահանջումներ ունի։ Նուազ յառաջացեալ ժողովրդոց մէջ, մեծ դործաբանք չկան դեռ։ Արհեստի խանութները կը բաւեն ճարտարադործութեան պահոյից։ Խանութի մէջ այրը կ'աշխատի, իւր որդւոյն հետ, զոր կանուխէն իւր քով կ'առնու։ Կինը պարապ չի մնար տան մէջ· ընտանեկան պէտքերն հոգալէն զատ, դուրսի կար ալ կ'ընդունի կը կարէ։ Բայց տունէն դուրս չելներ։ Եւրոպոյ մեծ քաղաքաց մէջ մանաւանդ, կենաց պայքարն աւելի խիստ է։ Մեծ դործարանք կուլ տուած են փոքր խանութներն։ Հաւաքական աշխատութիւնն անհատական աշխատութեան յաջորդած է։ Դործարան մը հարիւրաւոր մարդիկ կը բանեցնէ։ Աղջիկնք և կանայք, աւելի սակաւապէս, այրէն աւելի ածան կ'աշխատին· ուստի շատ մը աշխատութեանց համար դործարանատերաց կողմէ կը նախընտրուին։ Այս կացութեան մէջ, դիւրին չէ տունը դործ դտնել։ Եւ կինն որ հարկադրեալ է ընտանեաց ապրուստին նպաստել, ճարահատեալ կը դիմէ ի դործարան։ Ասոնք՝ շատ մը փորձութիւններ ու վտանդներ։ Ցոյլք երեսի վրայ կը մնան, այրը տուն կը դառնայ և կինը չի դտներ, ինք կողմ մը կը քաշուի, կինն ուրիշ կողմ մը, սէր և միութիւն չեն մնար ընտանեաց մէջ, և հացի կռուոյն բերմամբ ընտանիքն իսկ կը խորտակի։ Այս անպատեհութիւնք ի վաղուց դրաւած են ընկերաբանից մտադրութիւնն, և Պերլինի դործաւորական համաժողովոյն մէջ շատ մը դիտողութիւնք եղան իրաւամբ։ Պ· Ժիւլ Սիմոն որ այն համաժողովոյ մէջ արժանապէս ներկայացուցած էր զԹրանսա, Պ· Ժիւլ Սիմոն որ դործաւորական և ընկերական այլ խնդրոց վրայ ընտիր հեղինակութիւններ ունի, Ծերակոյտի այս վիճաբանութեան մէջ ևս երեւելի դեր մը կատարեց, և իւր հայեացքն ընդունել տուաւ Ֆրանսական այն բարձր ժողովոյն, որ շատ մը նկատմամբք աւելի ընտիր և աւելի ազդեցիկ մարմին մ'է քան Եբեսի· ժողովը։

Ծերակոյտին օրակարգն էր տղայոց, անչափահաս աղջկանց և կանանց աշխատութեան կանոնաւորումը դործարանաց մէջ։

Պ· Ժիւլ Սիմոն, բաժնուելով օրէնսդէտ Պ· Պէռանժէէ, և ուրիշ օրէնսդէտի մը՝ Պ· Թոլէնի հետ միանալով, պահանջեց որ յատուկ օրէնքով կանոնադրուի կանանց աշխատութիւնը· Թէեւ նախամեծար համարելի է ազատ պայմանադրութիւն մ'ընդ մէջ դործաւորաց և դործարանատերաց, բայց փորձը կը ցուցնէ թէ երբ դործաւորք և դործատերք դէմ առ դէմ թողուին՝ այսպիսի համաձայնութեան մը չեն կրնար յանդիլ։ — Պետական միջամտութիւնն անհրաժեշտ կը դառնայ։ Եւ յետոյ, կանայք կրնա՞ն միթէ սակարկել իրենց իրաւանց և շահուց վրայ։ Դործաւորք ընկերակցելու իրաւունքն ունին, կրնան աշխատիլ իրենց ուզած դործարանին մէջ, կրնան գումարուիլ, խօսիլ, վիճել։ Կրնան արհեստական միութիւններ կազմել որք հաւաքաբար կը պաշտպանեն իրենց շահերը։ Կանայք այս դիւրութիւններէ զուրկ են։ Ցեղէ տեղ ալ չէ կարող երթալ դործաւորուհին։ Եթէ ամուսնացեալ է, չի կրնար բնակավայրը փոխել առանց ամուսնոյն հաւանութեան։ Հարկ է ուրեմն տարբեր եղանակաւ մը վարուիլ կանանց հետ։

Տկարներուն աշխատութիւնն օրէնքով կանոնադրել հարկ անհրաժեշտ է։ Այս դաղափար կը բերէ Պ· Ժիւլ Սիմոն սա փափուկ դիտողութիւններն ընելու նոյն իսկ աշխատութեան վրայ։

«Բարեկամս Պ· Պէռանժէ իւր եղբկի բանախօսութեամբ կ'ըսէր։ «Միթէ չէ՞ք տեսներ որ ձեր դեղեցիկ տուութիւններով աշխատութիւնն իբրև պատիժ մը կը ներկայացնէք յաչս ժողովրդեան։ Տկարներն աշխատութեան չափազանցութեանց դէմ պաշտպանելու բուռն տենչով, տկարներուն այնպիսի համոզում մը կը ներշնչէք թէ ամենօրեայ աշխատութիւնը չար բան մ'է, մինչ կենաց մէջ իրօք չկայ աւելի անոյշ, աւելի զօրացուցիչ բան մը։»

«Այո՛, կ'ըսեմ և եւս, կենաց մէջ չկայ աշխատենէն աւելի անոյշ բան։ Ձեր և իմ հին դաղափարս է այդ։ Եւ եթէ աշխատութիւնն ինձ չէ տուած միշտ ինչ որ կ'ակնկալէի իրմէ, բայց ընդհակառակն շատ սիրելի ժամեր անցուցել տուած է ինձ։ Կենաց լաւագոյն մասը կը պարտիմ աշխատութեան։ (Հասանելիութեան ընդմէջին աղդանք ամենայն)։

«Ուստի, պատրաստ եմ ըսել ձեզ հետ թէ աշխատութիւնը բարիք մ'է։ Կը յարեմ նաեւ թէ մարդկային ապրածի մը համար աւելի մեծ չարիք մը չեմ կրնար երեւակայել քան առանց աշխատութեան ապրիլ։ (Ճա՛ղ լա՛ռ, շա՛ղ լա՛ռ։)

«Բայց աշխատութեան քանի մը տեսակներ կան, և կը փափաքիմ որ այս զանազանութիւն ուշադրութիւնէ կը վրիպի։

«Այսպէս, աշխատութիւնն այն զոր կը կատարենք հոս, հանդիստ նստած թիկնաթոռի մը մէջ, շատ հաճելի աշխատութիւն մ'է։ (Ժպիտներ։) Աշխատութիւնն զոր ձեր սենեկին մէջ կը կատարէք, կը հմայէ, կը դրաւէ դձեզ, և այն աշխատութիւն զոր դատական պալատան մէջ կը կատարէք՝ երբ կոչուիք փաստաբանել դատարանաց առջեւ, դոհութիւն կը պատճառէ ձեզ, թէև ո՛չ հաճոյք։

«Բայց այս ամենայն բնաւ վերաբերութիւն չունի դործաւորին առձեռն աշխատութեան հետ, որ հարկադրեալ է օրն ի բուն 12 ժամ բանիլ դործարանի մը մէջ։» (Ճա՛ղ լա՛ռ, շա՛ղ լա՛ռ։)

Պ· Ժիւլ Սիմոն երկարօրէն կը նրկարադրէ արհեստադործութեան յաջորդական փոփոխումները դարուս մէջ։ Առաւօտեան ժամ 6էն մինչեւ երեկոյեան ժամ 6 (ըստ եւրոպականի), կինն, որպէս այրն, իրեն նշանակեալ կռուոյ ասպարէզին վրայ է։ Պ· Ժիւլ Սիմոն այսչափ աշխատութիւն մը անհանդուրժելի կը նկատէ դործաւորուհւոյն համար։

Ամենուստ կը խնդրուի կրճատել կնոջ աշխատութեան տեւողութիւնն, և իրաւացի է այս պահանջում։ Մօր տրուած այս պարապոյ ժամ պիտի նուիրուի տղայքն և ընտանեկան յարկը խնամելու, և ա՛յս նկատողութեամբ կը կնքէ Պ· Ժիւլ Սիմոն իւր բանախօսութիւն։

«Ոմ՞վ մօրմէն աւելի աղէկ կրնայ բարոյական սովրեցնել տղուն։ Գիտեմ որ բարոյական ուսուցումը նշանակուած է ամէն դպրոցական յայտագրաց մէջ։ Բայց որչափ ալ յարգեմ վարժուհիներն ու վարժապետները, համոզուած եմ թէ մայրն ամենէն աղէկ կրնայ բարոյական ուսուցանել։ Երբ ցաւ մը, վիշտ մ'ունենամ, երբ չարիք մը դայ ձեր գլխուն, կը յիշեր մայրերնիդ։ Չեք յիշեր վարժապետնիդ։ (Մէծարեր և հաստատութեան նշաններ։)

«Եթէ դործաւորն, իտուն դարձին, չդտնէ իւր կին, որ իրեն չափ երկար ժամանակ աշխատելու դատապարտեալ է, եթէ տեսնէ որ տղայք մաքուր չեն, թէ զդայ թէ ընտանիքին մէջ ո՛չ սէր կայ, ո՛չ մաքրութիւն, ո՛չ կանոնաւորութիւն, չէ՞ք հասկնար որ այդպիսի այր մը ո՛րպիսի փորձութեանց կ'ենթարկի, ո՛րպիսի չեղումներ կ'ընէ ամուսնական և ծնողական պարտաւորութիւնէն։ (Ճա՛ղ լա՛ռ, շա՛ղ լա՛ռ։)

«Բայց թող մաքուր, կոկիկ բնակարան մը գտնէ, տեսնէ որ տղայքը լաւ կը մեծցուին, ճաշակէ ընթրիք մը համեստ բայց բաւական, թո՛ղ ի տուն դարձին դտնէ մինչեւ իսկ շնդալից համբոյր մը որով իւր ընկերուհին ուրախութիւն յայտնէ զինք վերստին տեսնելուն համար, և չէ՞ք ըմբռներ թէ այսպիսի երիկ մը սիրով և յօժարութեամբ պիտի դառնայ իւր տունն, առանց գինետունները ժամանակ անցուցանելու։ (Ճա՛ղ լա՛ռ, շա՛ղ լա՛ռ։)

«Իմ պաշտօնակից Պ· Թոլէն բացատրեց ձեզ թէ ինչո՛ւ համար ըսուած է յաճախ թէ չոգին մահացուց կինն ու մայրն, և եղբ միայն թողուց։ Շատ մեծցած այս սէրերուն։

Ուսկից կորով պիտի ստանային Բլասիտ եւ կինն։ Եւ ի՞նչպէս պիտի զրաղէին Ժիւլիէնով եւ Պերթինով։ Իրենք իսկ արգահատելի կը չարժէին։ Իրենց դէմքը կապարագոյն տժգունութիւն մը մը ունէր։ ակռայնին սև էր։ լինդերնին ճերմկկէկ շրջանակով պատած։ Տարին երկու անդամ, դործարանը զանոնք կը ղրկէր Մոպէօժի հիւանդանոցը։ Այլ ևս չէին դիմանար։ Երբ քիչ մը ուժ առնէին, կը վերադառնային եւ վերսկսէին իրենց մահացու աշխատութեան։ Շատ անդամ գիշերը, երբեմն մին, երբեմն միւսը ցնորակռծութեանց կ'ենթարկուէին։ Ցերեկը, դործարանին մէջ, ցաւագութիւններ կուենային յանկարծ եւ կը գալարուէին։ Կիսամեռ վիճակի մէջ տուն կը փոխադրէին զանոնք։ Եւ յաջորդ օրը դարձեալ դործարանն էին։

Իրենց տկար անդամները կը դողդողային, եւ մատները քիչ քիչ անշարժութեան կը մատնուէին։ Մորթերնին անդդայ կը դառնար, ձայներնին խեղդուկ եղանակ մը կը ստանար։ Երբեմն կը խուլնային, եւ իրենց տեսութիւնը կը պղտորէր։ Եւ անոնցմէ իւրաքանչիւրը կրնար միւսին վրայ նշմարել կապարէն յառաջեկած թունաւորման երեւոյթները։

Զարասիրտ չէին եւ ըլլալու ալ կարողութիւն չունէին։ Տակաւ առ տակաւ կորսնցուցած էին խորհելու, տրամաբանելու կարողութիւնին և ինքզինքին ձգած էին կեանքի հոսանքին մէջ, գրեթէ կենդանեաց նման, գիտնալով թէ դատապարտուած էին, իրենց վախճանին սպասելու։

Այս պայմանաց մէջ իրենց կողմէ ոևէ հսկողութիւն անկարելի էր։ Եւ Ժիւլիէն տան մէջ բացարձակ տէր էր։

Պերթին անմիջապէս տեսակ մը սոսկում զդացած էր այս տղէն։ Ժիւլիէն այնքան տարօրինակ կերպով անոր երեսը կը նայէր որ Պերթին կը նեղուէր։ Ցանձին այդ տղուն ծածկամիտ թշնամի մը նշմարեց, որ գթութիւնէ զուրկ էր, որմէ չէր կրնար գանգատիլ—որուն դէմ հազիւ իրաւունք պիտի ունենար ոխ պահել—քանի որ խեղ էր նա, և իր ըրածին անպատասխանատու։

Տեսակ մը ճիւաղ էր նա որմէ կը սոսկար Պերթին և որուն հետ սակայն դատապարտուած էր ապրիլ ամենակատարեալ մտերմութեան մէջ։

Միւնոյն անկողինը կը պառկէին։

Եւ արդէն Պերթին, որ այդ միջոցին տակաւին տղայ էր, կուենար ամենախոցութեան և պչրասիրութեան փափկանկատութիւններ որք իրեն համար անտանելի կ'ընէին այդ տանջանքը։

Կիսապուշ տղու այդ դէմքը, գրեթէ միշտ անխօսուն, որ աչուրները չարունակ անոր վրայ յառած էր, մղձաւանջ կուտար Պերթինի։

Անոր պատկերն ամենեւին չէր ելներ միտքէն։ Ցերեկը, աշխատած պահուն, անոր վրայ կը մտածէր։ Զայն կ'երազէր։

Իր կեանքն, նոյն իսկ գործովն զուրկ, կրնար եթէ ոչ երջանիկ գէթ հանդարտ ըլլայ Բլասիտի և կնոջ մօտ, բնակարանին մեծ սրահին մէջ։ Ամենայն ինչ ուրախ էր։ Ամենայն ինչ ուրախ էր։ Ամենայն ինչ ուրախ էր

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎՈՅ ԱՅՍ ԱՒՈՒՐ ՆԻՍՏԸ

Ազգային Ժողովը այս առաւօտ ի Նիստ գումարուելով ընդ առաջամայ Նախագահութեամբ Գեր. Ալէքսիճեան Սրբազանի եւ առենապետութեամբ Վահա. Նուրեան էֆէնտիի, Աղթամարայ, Մալաթիոյ եւ Ռոտոսթոյի երեսփոխանական ընտրութեանց վաւերացումէն եւ այլ առենական գործողութիւններէ յետոյ, անցաւ օրակարգին։

Ընտրեալ երեսփոխանք են, Աղթամարէն՝ Յովսէփ էֆէնտի Գավաֆեան, Մալաթիայէն՝ Սարգիս էֆէնտի Կիւլպէնկեան և Ռոտոսթոյէն՝ Յակոբ էֆէնտի Պոյաճեան։

Կրօնական Ժողովոյ համարատուութեան վրայ երկու ժամու վիճաբանութենէ մը յետոյ, ժամը 5 ½ին դադար տրուեցաւ բանաձեւի մը պատրաստութեան համար որ առասիկ.

«Ազգային Ժողովը լսելով կրօնական Ժողովոյ տեղեկագրին վրայ եղած քննադատութիւններն եւ ադոնց տրուած բացատրութիւններն, եւ նկատելով որ Կրօնական Ժողովը խիստ բացառիկ պարագայներու մէջ կատարած է իւր պաշտօն, գոհունակութիւն կը յայտնէ նորա պաշտօնավարութեան մասին, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր հոգածութեան մատուցանելով հոգեւոր լսարանի, կրօնական հանդիսի, հոգեւոր հովուութեանց, կրօնական բեմբասացութեանց եւ ազգային նուիրական հնութեանց պահպանման ինդիրները։»

Այս բանաձեւ քուէարկուեցաւ 6 ի դէմ միաձայնութեամբ։

Ներկայ երեսփոխանաց թիւն էր 62։

Նոյնն մանրամասն նկարագրութիւնը վաղուան թուով։

Աւստրիական դեսպան Պ. տը Բալիչէ չորեքշաբթի իրիկուն յատուկ պաշտօնէի մը միջոցաւ իւր այցեւտիսը ղրկած է առ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն, շնորհակալութիւն յայտնելով՝ Ֆրանց Եոզէֆ Կայսր Ծննդեան տարեդարձին առթիւ եղած շնորհաւորութեանց համար։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր հրամանաւ, Պէշիքթաշի քահանայներէն Արժ. Միքայէլ քահանայ Փափազեան Բէօսթէնճէ պիտի երթայ առաջամայ կերպիւ քահանայական պաշտօն վարելու համար տեղւոյն եկեղեցւոյն մէջ, ուր ժամանակէ մը ի վեր քահանայ չկար և ժողովուրդը զուրկ մնացած էր հոգեւոր մատակարարութենէ։

Պրուսայի Առաջնորդ Գեր. Բարթուղիմէոս Սրբազան ըստ մասնաւոր հրաւիրանաց Տոքթ. Գապաեանի, յառաջիկայ կիրակի հանդիսաւոր պատարագ պիտի մատուցանէ ի Ս. Թագաւոր եկեղեցւոյ Գատրգիւղի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Տնտեսական Խորհրդոյ Ազգ. Կեդր. Վարչութիւն

Բերայի և Ֆէրի գիւղի միացեալ թաղից Ս. եկեղեցեաց մատակարարութեան միաձայն հաշուեցոյցն, 1890 յունվար 1է մինչ ցվերջ դեկտեմբերի նոյն ամի, ըստ օրինի, Տնտեսական Խորհրդոյ ներկայացուած և անոր յար և նման մի օրինակն Բերայի Ս. Երրորդութեան եկեղեցոյ բակն կախուած է ի տես թաղեցւոյ։

Տնտեսական Խորհուրդն այսու պաշտօնական ծանուցմամբ հրաւէր կը կարդայ յիշեալ միացեալ թաղից Պատ. ազգայնոց, որ նոյն հաշուեցոյցին վրայ եթէ որ և է դիտողութիւն կամ բողոք ունին, թուականէս մինչեւ 21 օր պայմանաժամու մէջ գրաւոր կերպիւ ներկայացնեն Տնտեսական Խորհրդոյ։

Սոյն պայմանաժամին լրանալն յետոյ որ և է բողոք կամ դիտողութիւն անսելի պիտի մնայ։

8 օգոստոս 91 (ԿՆԻ)

ՇԱԲԱԹՕՐԵԱՅ ԱՐԵՒԵԼՔ

Աբէ-Լելի վաղուան համարը, բաց ի իւր սովորական նիւթերէ, կը պարունակէ նաև հետեւեալ յօդուածներ.

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՊՏՈՅՏ ՄԸ Տարեկան քննութեանց առթիւ. Թ. ԹԷՐԶԵԱՆ

ՄԻՍԱՔԵԱՆ. Իր ուսուցչութիւնը.— Իքրեւ երեսփոխան. ՀՐԱՆԴ

ԵՐԿՈՒ ԳԵՂԵՑԻԿ ԱՋԵՐ. (Նորավէպ) Թարգմ. ՕՐ. Մ. Մ.

ԿՈՏՐԻ ՄԸ ՀԱՌԱՋԱՆՔԸ (Բերդուած) ԱԶԱԶՈՒՐԿ ԹԱԹԼՈՍ ԿԷՕԶԻՒՐԵԱՆ

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ. (Յուետեսի մը խնդակցութիւնք) Ե. ՏԷՄԻՐՃԻՊՇԵԱՆ

ԱԶԳԱՑԻՆ ԺՈՂՈՎՈՅ Ե. ՆԻՍՏԸ

ՅՈՒՇԵՔ ԵՒ ՏՊԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՔ. (Հաւաքածոյ գեղեցիկ խօսքերու) ՏԻԳՐԱՆ 20. ՊԱՆԵԱՆ

ՕԳՏԱԿԱՐ ԽՐԱՏՔ ՔԻՄԻԱՍԷՐՆ

Ա Զ Դ

Հայ. Ֆրանս. և գերմ. լեզուաց քաջահմտաց երիտասարդ մի պատրաստ է իւր տրամադրելի ժամանակաց մէջ փափաքողաց մասնաւոր դասեր աւանդել յիշեալ լեզուաց մէջ։ Դիմել ի Պոլիս, Բամանտոխան, թիւ 25։ 2—10

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՄԱՀ ԱԼԻ ՍԱԻՊ ՓԱՇԱՅԻ

Ինչպէս երէկ ծանուցինք լրագրոյս մէկ մասին տպագրութենէն յետոյ, Սպարապետ Բարձր. Ալի Սաիպ փաշա երէկ առաւօտ ժամ 3ին յանկարծամահ եղաւ իւր ապարանքին մէջ յՕրթաքէօյ։ Ն. Բարձրութիւն անկողնէն ելնելով անհանգստութիւն մը զգացած էր սրտի հիւանդութենէ, որ երբեմն կը նեղէր զինքը։ Անհանգստութիւնը տակաւ սաստկանալով, անմիջապէս թէեւ Վահա. Մավրոկէնի փաշա, Զամպաքօ փաշա և Տօքթ. Խորասանճեան էֆէնտին կոչուեր են, սակայն օգուտ մը չէ բրած, որովհետեւ բժիշկները մահը միայն կրցած են հաստատել։

Յուղարկաւորութիւնն երէկ կատարուեցաւ մեծ հանդիսի և մարմինը շրջեմակոյով Սիրքէճի փոխադրուեցաւ։ Հոն յուղարկաւորաց թափորը կազմուեցաւ և առաջնորդութեամբ զինուորաց, ոստիկան-զինուորաց, ոստիկանաց և թաղապետութեան պաշտօնէից, մարմինը տարուեցաւ Այա-Սոֆիայի մզկիթն, ուր կրօնական արարողութիւնք կատարուելէ յետոյ, մի և նոյն հանդիսի անտի փոխադրուեցաւ Սուլթան Մահմուտի դամբարանն և պարտէզին մէջ ամփոփուեցաւ։ Յուղարկաւորութեան ներկայ էին Պետական Խորհրդոյ նախագահ Արիֆի փաշա, Ծովային նախարար Հասան փաշա, Ներքին գործոց նախարար Միւնիր փաշա, Եվգաֆի նախարար Զեհնի փաշա, Տէֆթերը Խագանիի վերատեսուչ Ալի Բիզա փաշա, Մաքսային վերատեսուչ Հասան Ֆէհմի փաշա, Պոլսոյ կեդրոնական հրամանատար Արիֆի փաշա, Ոստիկանութեան նախարար Նազըմ պէյ և կրօնական, քաղաքային ու զինուորական բարձրաստիճան պաշտօնատարք։

Վահ. Սուլթանն իմանալով Բարձր. Սպարապետին մահը, անմիջապէս թիկնագահ մը ղրկեց նորա ապարանքն և ցաւակցութիւն յայտնել տուաւ և միանգամայն հրամայեց որ յուղարկաւորութեան ծախքը վճարուի կայսերական գանձէն։

Վախճանեալ Ալի Սաիպ փաշա ծնեալ էր կեսարիոյ Թալաս գիւղաքաղաքին մէջ, ուր նախնական ուսում մը առնելէ յետոյ մայրաքաղաքս եկած եւ զինուորականութեան ասպարէզը մտած էր։ Իւր կարողութեանը պատճառաւ աստիճան առ աստիճան բարձրանալով 1290 թուականին Միւշիրութեան աստիճանին բարձրացած էր։ Ալի Սաիպ փաշա՝ Սերպիոյ, Գրաստաղի եւ այլ պատերազմներու մէջ հրամանատարութիւն ըրած եւ մէկ քանի անգամներ վիրաւորուած էր Գ. զօրաբանակին (Մանասդիր) հրամանատարութեան պաշտօնը։ Ալի Սաիպ փաշա անդամ մը եւս վիրաւորուած էր Սպարապետութեան պաշտօնը։ Վախճանեալն 1296 տարւոյն Թնդանօթարանի վերատեսուչ եւ 1302ին ալ Սպարապետութեան պաշտօնին կոչուած էր պատերազմի հանդերձ իւր նախորդ պաշտօնը։

Ալի Սաիպ փաշա ունէր Իմթիեազի, Օսմանիյէի ու Մէճիտիյէի ականակուռ պատուանշանները, Իմթիեազի ոսկի ու արծաթի շքադրամները, Կրէտէի ու Լիւգաթի ոսկի շքադրամներն եւ օտար տէրութեանց կողմէ նուիրեալ զանազան պատուանշաններ։ Ալի Սաիպ փաշա իւր ծննդավայրին մէջ՝ ի Թալաս, մզկիթ, վարժարան, աղբիւր և այլն շինել տուած էր։

Վահ. Սուլթանը խորապէս զգածուած է Ալի Սաիպ փաշայի մահուան համար, զի վախճանեալն անմոռանալի ծառայութիւններ մատուցած էր թէ՛ Վահ. Սուլթանին եւ թէ Կայսերական կառավարութեան։

* * *

ՆՈՐԸՆՏԻՐ ՍՊԱՐԱՊԵՏԸ

Վախճանեալ Ալի Սաիպ փաշայի տեղ Սպարապետ անուանեցաւ արքունեաց հրամանատար Բարձր. Օսման փաշա, պահելով հանդերձ իւր նախորդ պաշտօնը։

Ի ԿԱՑՍ. ՊԱԼԱՏ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն երէկ կայսերական գնաց և ստացաւ Վահ. Սուլթանի հրամանները։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն և Արտաքին գործոց Վահ. նախարարն երէկ պահ մը խորհրդակցեցան ինչ ինչ խնդրոց վրայ։

ԴՊՏԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԱԳԻՐ

Դատական նախարարութիւնը հրատարակած է երկու վիճակագրեր, որք կը պարունակեն 1299 տարւոյն օսմանեան դատարանաց մէջ տեսնուած քաղաքային ու պատժական դատերը։

ՐԷՇԱՏ ՊԷՏ

Կայս. հրամանաւ՝ Վճռաբեկ ատեանի անդամ Բէշատ պէյ անցեալ օր թիկնապահի մը միջոցաւ Կայս. պալատ հրաւիրուեցաւ եւ արժանացաւ Վահ. Սուլթանի մեծարանաց։ Նորին Վեհափառութիւնն բարեհաճեցաւ սենեկապետաց միջոցաւ Բէշատ պէյի կնոջ որպիսութիւնը հարցնել որ ինչպէս յայտնի է վիրաւորուած էր անցեալ օր ի Ֆէնէր Պահճէ պատահած կառքի արկածի պատուն։

ԱՀՄԵՏ ՃԷԼԱԼԷՏԻՆ ՓԱՇԱ

Վահ. Սուլթանի հրացանակիր Ահմետ ճէլալէտտին փաշայի անցեալ տարուան հիւանդութիւնը կրկնուած ըլլալով, Ն. Վահմութիւն՝ երեքշաբթի օրն Տոքթ. Վահ. Խորասանճեան էֆէնտիի և հաղարապետ Տոքթ. Ալի Բիւշրի պէյի կողմէ դարմանուելով, քան և չորս ժամու մէջ բոլորովին ապաքինեցաւ։

ԺԱՄԱՆՈՒՄ

Թիֆլիզի օսմանեան ընդհանուր հիւպատոս Հիւսէյին Հասիպ պէյ երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց արձակուրդով։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ

Հէրքեսարիէն կը գրեն թէ, կըսէ Հոֆիէֆ, շնորհիւ Վահ. Սուլթանին և ջանիւը տեղւոյն կառավարիչ էնվէր էֆէնտիի, գաւառին շրջակայքն ասպատակող աւազակաց մէկ մասը ձերբակալուելով դատական իշխանութեան յանձնուեր և մէկ մասն ալ սպանուած ձերբակալուեր են։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ ԴԷՊՔԸ

Ի Սէլանիկ աւազակաց ձեռքն ինկող Սօլինիի համար պահանջուած փրկանքն՝ 2000 ոսկին երէկ ղրկուեցաւ։

ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ

Երէկուան Լէվէնտ հերբէրի մէջ կը կարդանք.

Յունաց Ամեն. Տ. Դիոնեսիոս Պատրիարքի վիճակն լուսահատական է։ Ադեսալի վախճանը մօտալուտ է։

Կրսուի թէ արդէն իսկ Պատրիարքական յաջորդութեան խնդրով կը զբաղուի եւ Ն. Սրբազնութեան վախճանման յաջորդ օրն իսկ ընտրելիք պիտի ներկայացուին։ Այս ընտրելեաց մէջ կը գտնուի նաև Նախկին Պատրիարք Ամեն. Տ. Յովակիմ Դ. ինչպէս նաեւ Էրզրումի, Տերքոսի, Սիզիքի եւ Միսիրլիի մետրապոլիտները։

Խառն ժողովն նախընթաց օր ի նիստ գումարեցաւ, իսկ Սինոդն ալ երէկ։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆ

Իտալական դեսպանուհին, որ երեք-շաբթի օրը Պրուսա ուղեւորած էր ընկերակցութեամբ Պ. և Տիկ. Քանճիայի, երէկ առաւօտ մայրաքաղաքս դարձաւ դեսպանատան Սեղէ պահակ շոգենաւով։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հիճազի առողջապահական պատուիրակ Հաճի Արիֆ պէյի կողմէ եկած հեռագրոյ մը համաձայն, յուլիս 26ին ի Մէքքէ՝ հնտախտէ հիւանդ մահերը պատահած են։ Մէքքէի առողջապահական բժիշկն եւս հեռագրած է թէ յուլիս 27ին՝ հնտախտէ երկու հոգի մեռեր և հետեւեալ օրն ոչ և է դեպք ու մահ չէ պատահեր։ Նոյն բժիշկը օգոստոս 1 թուականաւ հեռագրած է թէ յուլիս 28էն մինչեւ օգոստոս 1, հինգ օրուան մէջ ի Մէքքէ ո՛չ մահ և ո՛չ դէպք պատահած է։

Հալէպէն եկած հեռագրոյ մը համաձայն, օգոստոս 6էն մինչեւ 7, հընտախտէ ինը մահեր պատահեր են։ Օգոստոս 6ին եւս շրջակայ մէկ քանի գիւղերու մէջ մէկ մէկ մահ պատահած է։

ՁԵՐՄԱԲԱՇԽ

Երէկ ժամ ութին տեղի ունեցաւ օսմ. կայս. Պանքայի և Բէշիքթաշի Նորակառոյց չէնքին մէջ գետեղուած ամերիկեան ջերմաքաշիչին (calorifère) փորձն, որ յաջողութեամբ տեղի ունեցաւ ի ներկայութեան բազմամարդ բազմութեանց։ Պ. Բարաքօ, երիտասարդ մեքենագէտն, անդլիերէն լեզուաւ կը բացատրէր ջերմաքաշիչին վերաբերեալ ամեն հանգամանք։

Այս գրութիւնն է ջրոյ տաքութեամբ ջերմացնել սենեակները։ խողովակներով տաք ջուրը կը բաշխուի շէնքին ամեն մասանց մէջ։ Ցանիքի վրայ գործիք մը կայ որ ցոյց կուտայ ջրոյ ճնշման չափը։

ՁԻԱՐԾԱՒ

Հոկտեմբեր 4ի ուրբաթ օրը տեղի պիտի ունենայ Էսկիշէհրի կայս. Առպատանին տարեկան ձիարշաւը։ Առաջին մրցանակը չահող ձիուն տերը հազար ղրուշի դրամական պարգեւ մը պիտի ստանայ, իսկ երկրորդը՝ հինգ հարիւր ղրուշ, որք, ըստ տրամադրութեան յատուկ օրինաց, պիտի վճարուին նոյն Ասպատանի մատուկէն։

Պ. ՕՊՈՒԱՆՕ

Ծխախոտի Բէյոիի Նախորդ ընդհ. տը նորէն և օսմ. կայս. պանքայի Փարիզի ճիւղին նորընտիր տնօրէն Պ. Օպուանօ սեպտեմբեր 9/21ին պիտի մեկնի մայրաքաղաքէս ի Փարիզ, իւր նոր պաշտօնի գլուխն անցնելու համար։

ԱՅՆՈՐՈՂԻ ՎԱՆՔԸ

Յունական Աէնոս լրագրին մէջ Պ. Լամպրոս յօդուած մը կը հրատակէ ի մասին Այնորոզի Սիմոբեդրա վանքի հրդեհին։ Ամբողջ մատենադարանն հրոյ ճարակ եղեր է։ 24և կտոր ձեռագիր կը պարունակէր որոց ցուցակը չինած էր Պ. Լամպրոս 1880ին կատարած պատուիրակութեան մը միջոցին։

Սպասելով որ իր այդ գրացուցակ հրատարակուի, համառօտ նկարագրութիւնը կընէ կորուսեալ ձեռագրաց, որոց 43ը մագաղաթի եւ 197ը թուղթի վրայ գրուած։ Առաջնոց մէջ մէկ հատ Թ. դարէն, 6 հատ Ժ. դարէն, 3 հատ ԺԱ. դարէն, տասն հատ ԺԲ. դարէն, 13 հատ ԺԳ. դարէն եւ տասն հատ ԺԴ. դարէն մնացած էին. միւսներն տասներեքերորդ դարէն մինչև տասնեւհիններորդ դարու ձեռագրեր էին։

Այսքան ձեռագրաց մէջ դասական հեղինակութիւն մը չիկար. ամէնքն ալ կրօնական հանգամանքի գրութիւններէ էին։ Արուեստական տեսակէտով, 4 ձեռագիրներ զարդարուած էին մանրանկարքով, որոց մին տասնեւչորրորդ դարու, որ յոյժ չահեկան էր։

Տպեալ գրքանց մէջ կը յիշուի հազուագիւտ կամ մէկ հատ օրինակներու կորուստն։ Ի վերջ բանի, Պ. Լամպրոս Սիմոբէթրայի ձեռագրաց ընդօրինակիչներուն ցուցակը կուտայ։

Պէշիքթաշի ոստիկանութիւնը ձերբակալած է Լիզոր անուն մարդ մը և իւր ընկերներն, իրբեւ հեղինակ այն ոճրին որուն զոհ գնացած էր ի Սարբեար Ֆընտըք Սուի սրճարանին սպասաւորն՝ Ալի։ Ձերբակալելք իրենց ոճիրը խոստովանած ըլլալով, Ոստիկանութեան Դուռը ղրկուած են։

—Էսաեան, Ուենճեան և ընկերութեան Ադոնս շոգենաւն, որ ուխտաւորներ փոխադրած է ի Պէյրութ և քարանթինա կը սպասէ, քարանթինայի պայմանաժամն աւարտելէ յետոյ Զմիւռնիա պիտի երթայ եւ անդ եւս չորս օր քարանթինա սպասելէ յետոյ մայրաքաղաքս պիտի գայ։

—Անցեալ երեքշաբթի եէնիգիւղի ոստիկանութիւնը Սթեֆիայի ագիներուն մէջէն ձերբակալեց Սալիհ ու Ալի անուն երկու վաղեմի չարագործներ, որք ոստիկանութեան կողմէ կը փնտռուէին։ Ձերբակալելք Պէշիքթաշի ոստիկանատունը ղրկուեցան։

—Անցեալ երկուշաբթի օր ի Պրուսա ուղուն Զարչու հաստատեալ հրեայ փերեզակի մը աշակերտն՝ 22 տարեկան երիտասարդ մը՝ անձնասպան եղեր է ինքզինքը կախելով խանութին ձեղուէն։ Ցետ քննութեան հաստատուեր է թէ այդ երիտասարդ մտային խանգարման ենթակայ էր։

—Ալի Բէյուֆ էֆէնտի անուն կառավարական պաշտօնեայ մը ձեռնհաս իշխանութեան մատուցած է երկու ծրագրեր, որով հասոյթի նոր աղբիւրներ ցոյց կուտայ։

—Բէօթահիոյ շրջակայ մէկ գիւղին լերանց վրէն երեւան եկած արջ մը սրտի մը մէջ աշխատող կնոջ մը վրայ յարձակելով, այս վերջնոյն գիրկը գտնուած մէկ տարեկան մանուկը յափշտակեր և սպաներ է։ Արջն սպաննելէ առաջ բաւական խաղացեր է մանկան հետ եւ մէկ քանի անգամ մտակայ աղբիւրի մը աւազանին մէջ ընկղմեր է գնաս Մայրը թէեւ ուզեր է իւր տղան ազատել, սակայն չէ յաջողեր եւ արջը կնոջ վրայ ևս յարձակելով հագուստները պատռեր է, սակայն սպաննելու պահուն լերան ստորոտէն շուն մը երեւան ելնելով արջը փախեր, որով խեղճ կինը ազատուեր է։

—Նիկոմիդիայէն կը գրեն թէ քաղաքէն երեք ժամ հեռուն գտնուած Զէնկէ գիւղին Մուխթարը Մահմուտ աղա իւր արտին մէջ աշխատած պահուն զինեալ աւազակ մը վրան յարձակելով կացինով գլխուն զարկեր եւ Մահմուտ աղա անմիջապէս մեռեր է, Կրսուի թէ այս ոճրին հեղինակն այն լաղն է, որ անցեալները Յովհաննեան Հաճի Յակոբն ևս ըսպանած էր։

—Զինուորական բարձրագոյն յանձնաժողովոյ անդամ Ահմէտ Աֆիֆ փաշա, որ առողջական պատճառաւ Եւրոպա ուղեւորաց էր, նախընթաց օր մայրաքաղաքս դարձաւ եւրոպական կառախմբով։

—Մաքրիքէօյի վառօդի գործարանն ի մտոյ պիտի ընդարձակուի և նորանոր գործիներ պիտի բերուին, որոց արժէքը պիտի հասնի մօտաւորապէս 82.800 ղրուշի։ Այս գումար պիտի վճարուի Թնդանօթարանի վարչութեան կողմէ։

ԱԶԳ.— Մօտակայ գաւառի մը համար հայերէն, տաճկերէն եւ ֆրանսերէն լեզուաց հմուտ դաստուտի մը պէտք կայ։ Մանրամասն տեղեկութիւն ստանալու համար, դիմել Ազգ. Հիւանդանոցի ընդհանուր համարակալ Գրիգոր էֆէնտի Թնկրեանի, ի Մեծ-Նոր Խան։ 3—3

Ա Զ Դ

Ազգային երիտասարդ դաստիարակ երաժիշտ մը կը փափագի գոհացուցիչ պայմանաւ պաշտօնավարել թէ աստ և թէ ի գաւառս, դիմել առ Ռուբէն Պաղճեան Բերա Բանկալթի Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին։ 2—3

ԿՈՐԵՒՈՐ ԱԶԳ

ԲՐԻԶԱՆԴԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆԸ պատիւ ունի ծանուցանել թէ այս անգամ ի Պոլիս Պահճէ Քարասի՝ Փոստահանէ ճատտէսի, Ռիս 4 վաճառատան մէջ մասնաճիւղ մը բացած է որոյ տնօրէնութիւնն ստանձնած է գրատանս աշխատակից և ընկեր Զ. Կ. Թորոսեան էֆէնտի։ Ցիշեալ վաճառատան մէջ կը գտնուին բազմաթիւ հայ, Թուրք և Ֆրանսերէն լեզուով դասական, գիտական և մատենագրական գիրքեր։ Թղթավաճառութեան մասնաւոր ճիւղ մը հաստատուած է նաեւ նոյն վաճառատան մէջ ուր փափաքողք կրնան գիտել և անձամբ գը նահատել թէ՛ ապրանաց տեսակը և թէ գնոց չափաւորութիւնը։ Վարժարանաց տեսչութիւնք և առ հասարակ գաւառաց Թղթակիցք, բաց ի անոնցմէ որք արդէն գրատանս հետ ընթացիկ հաշիւ մ'ունին, կը հրաւիրուին անձամբ կամ նամակով դիմել և կանխիկ վճարմամբ ստանալ պէտք եղածը։

Ցանձնարարութիւնք կ'ընդունուին եւրոպեան զանազան լեզուով գրոց, աշխարհացոյց տախտակաց և օրագրոց բաժանութեան համար։

Գին չափաւոր, վճարում կանխիկ, դեղչ մասնաւոր։

Բրիզանդեան գրատան կեդրոնը միշտ ի Զալաթիա, Սեղբոս խան, թիւ 5 գրասենեակն է, որ բաց է ամեն երեքշաբթի եւ ուրբաթ, իսկ միւս օրերը առաւօտ եւ երեկոյ միայն։ 3—6

ՆՈՐ ԳՐԱՏՈՒՆ

ԾԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

Էտի Զադիէ Ճատտէ Ռիս 7

Թէ հայերէն և թէ Թուրքերէն ամեն տեսակ գրեանք պատրաստ կը գտնուին. գաւառներէ ղրկուած յանձնարարութիւնք եւս ճշդութեամբ կը կատարուին գոհացուցիչ պայմաններով։ 6—20

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԴՐՈՒՇԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ՕԳՈՍՏՈՍ 19 ԹՈՒԱԿԱՆԱՒ

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսրութեան պաշտօնաթերթը կ'ըսէ թէ Նախարարաց խորհուրդն որոշեց որ ամենեւին պատճառ մը չկայ ընելու կամ իրեցնելու ցորէնները մաքն և թէ այս պահուս պէտք է պահել յունիս 1ին Բրուսիոյ Խորհրդարանի նախարարապետին կողմէ յայտնուած տեսակէտը։ Ռուսիոյ հաճարի արտածման արգելքի մասին, սոյն թերթ կ'ըսէ թէ ժողովրդի անդեան համար պէտք պիտի լինի առաջնընչ շատ աւելի մեծ համեմատութեամբ ցորեան գործածել և ջանալ որ Ռուսիայէ զատ ուրիշ երկիրներէ հաճար ներմուծուի։ Վոլֆ գործակալութիւնը կը հաւատէ թէ հաճարի գնոյն չափազանց բարձրացման պատճառաւ, պատերազմական նախարարութիւնը մտադիր է եղեր զինուորներու հացին մէջ ցորեան եւս գործածել։

—Համբուրկիոյ Ֆրէմբենպլատ կ'ըսէ թէ կառավարութեան՝ բանկի հացի համար ցորեան գործածելու դիտաւորութիւնը նշանակալից ձեռնարկ մ'է, որով Գերմանիա տնտեսական տեսակէտով՝ օտար պետութիւններէ անկախ կը լինի։ Կարելի է արդարեւ թէ ռուս հաճարի արտածման արգելքն այս անգամ հնձոց անպտղութենէն յառաջ եկած ըլլայ. բայց յապագային կրնայ վերանորոգուիլ քաղաքական պատճառներով. ուրեմն այժմէն պատրաստ գտնուելու է այս պատահականութեան հանդէպ։

—Կայսերական Հանէնֆ-ուլբէն զրօսանաւն եւ ռազմափորձի նաւախումբն երէկ Քիլ ժամանեցին։ Մեծ կայմին վրայ պարզած էին աւստրեան դրօշն որ ողջունուեցաւ նաւախմբի նաւերէն ի ներկայութեան Վիլհէլմ կայսեր, որ կամուրջին վրայ կը կենար։ Իրիկունը, Կայսրն ու Կայսրուհին կայսերական դղեակ գացին ուր փառաւոր հացկերոյթ մը տրուեցաւ ի պատիւ Աւստրիոյ Կայսեր։ Ներկայ էին Աւստրահունգարիոյ դեսպանը՝ դեսպանատան բոլոր պաշտօնեայներով, զօրավար Քափրիվի, Վալտերզէ կոմսը, և ծովակալք։ Վիլհէլմ կայսր բաժակ առաջարկեց Աւստրիոյ կայսեր՝ իր հաւատարիմ դաշնակցին կենաց։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Սընոդրաս մէկ հեռագրոյն նայելով, Զինու կառավարութիւնը մերժեր է վերջին անկարգութենց զոհ գացող օտարաց համար պահանջուած դրամական հատուցումը։ Ցայտնի է թէ մերժման պարագային, եւրոպական պետութիւնք սպառնացած են Զինու կառավարութեան դէմ նաւային միացեալ ցոյց մը ընել։

—Պոսպայէն կը հեռագրեն առ Ռէօթըրի գործակալութիւնն ի Լոնտոն, թէ ռուս երկրաչոյզ մարմին մը, որ կը բաղկանայ 600 խաղախներէ և հետեւակազօրքէ՝ երկու լեռնային թնդանօթներով, Փամիրի երկիրն հասեր է։ — Սընոդրաս կը հրատարակէ նիւ-Եորքէն եկած հեռագիր մը, որ կ'ըսէ թէ Փեթերսպուրգի ամերիկեան դեսպանատան կցորդը հեռագրեր է ի Ուաշինկթըն թէ Զարը վաւերացուցած է 30.42 տրամագծով հրացանը, մինչ Ֆրանսական հրացանին տրամագիծն 34.12 է։ Այս տարբերութիւնն անկարելի պիտի ընէ Ֆրանսական գնդակներու կիրառումն ռուս զինուց համար եւ փոխադարձաբար։ Սոյն լրագիր կը հեւանցնէ թէ Ֆրանքիւռուս համաձայնութիւնն ոչ անկեղծ ոչ խորին է։ Ռուսական նոր հրացանը պիտի չենուի ի Ֆրանսա։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Նախընթաց օր, ի Փարիզ, 5000 անձերէ բաղկացեալ գումարման մը մէջ, ընկերվարականք և պուլանժիականք ուրախութեան ազազակներով ընդունեցին օրակարգ մը, որով անխախտ յուսոյ սիրալիր յայտարարութիւն մը կ'ուղարկուի ալզաս-լոռէնցիներուն։

—Պ. Բառնօ Փարիզ եկաւ այցելել Սերպիոյ թագաւորն որուն նուիրեց պատուոյ լիգէոնի մեծ ժապաւէնը։ Այնքանցը թագաւորը Պ. Բառնոյի նուիրեց Սպիտակ արծուի պատուանշանին մեծ ժապաւէնը։

—Անգլիական նաւատորմը նիս հասաւ։ Տիւրերիէ ծովակալը Վիքթորէ զրահաւորը գնաց յայցելութիւն անգլիացի ծովակալին։

ՖՐԱՆՁ ԵՈԶԷՖ ԿԱՑՍՐ

Ֆրանց Եոզէֆ Կայսեր ծննդեան տարեդարձը տօնուեցաւ բովանդակ կայսրութեան մէջ և օտար երկրաց բոլոր աստրեւհունգարական գաղթականութեանց կողմէ մեծ ոգեւորութեամբ և հանդիսիւ։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՀԱՃԱՐ

Փեթերսպուրկի պաշտօնական թերթի ըսածին նայելով, հաճարի հունձքին այս տարւոյ բացն է 283 միլիոն բուռ զոր պէտք է փոխարինել գետնախնձորի և եգիպտացորենի միջոցաւ։

ԱՅՍ ՕՐՎԱՆ

ՕԳՈՍՏՈՍ 20 ԹՈՒԱԿԱՆԱՒ

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՀԱՇՈՒԵՏԵՒՈՒ ԱՆԳԼԻՈՅ ՊԱՆՔԱՅԻՆ

Անգլիոյ Պանքային երէկ հրատարակեալ շաբաթական հաշուետուութիւնները կը ցուցնէ, բաղդատմամբ նախորդ շաբթուն.

Պարտաստ մետալդրամէն պակաս է 327 հազար անգլ. ոսկի.

Պանքնոտներու պահեստէն պակաս է մէկ միլիոն 404 հազար ոսկի.

Գանձերի փոխանակագրաց և այլ առեւտրական թղթոց մեթերքին վրայ աւելցած է 59 հազար ոսկի։

Հետեւապէս, Անգլիոյ Պանքային դիրքը վերջին եօթնեկին մէջ նպաստաւոր մնացած է, քանի որ իւր պահեստը այժմ այնպէս կը համեմատին իւր յանձնառութեանց ինչպէս 45 7/32 կը համեմատի առ հարիւր։ Անցեալ շաբթուան համեմատութիւնն էր 44 1/4 առ հարիւր։

Այս պայմանաց մէջ, Անգլիոյ Պանքային Տնօրէն Խորհուրդն իւր երեկի նստին մէջ որոշեց 100ին երկուք ու կէս պահել զեղչի սակը։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄ

Ի Փորթսմութ, թոյլ պիտի տրուի Ֆրանսական նաւատորմի սպայից այցելել՝ չինութեան վրայ եղող պատերազմական նաւերն և ծովային վարչութեան կարգ մը ուրիշ պաշտօնարաններն, որոց այցելելն ընդհանրապէս խստիւ արգիլեալ է։

—Ֆրանսական նաւատորմն յետ միջօրէի ժամանեց ի Սաֆիթհէմ, ուր ողջոյններ փոխանակեց անգլիական նաւատորմին հետ։ Օդը շքեղ է. նաւահանգիստը լեցուած է նաւերով և նաւակներով, յորս գտնուող հազարաւոր հանդիսատեսք ուրախութեան աղազակներով ընդունեցին Ֆրանսական նաւատորմը։

—Փարիզի լրագիրք շեշտելով ի վեր կը հանեն Ֆրասական նաւատորմի ի Փորթսմութ այցելութեան խաղաղասէր հանգամանքը։ Թռչ յայտմ կը տեսնէ Քրոնշտատի այցելութեան լրացուցիչ մասն և կը յայտարարէ թէ Ֆրանքռուս համաձայնութիւնը չի սահմանափակեր երկուցերկրաց խաղաղասէր ձգտումը։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վարշաւայէ կը հեռագրեն առ Նորդ-Ոէյդ թէ շրջակայից բոլոր ջաղաքք զարգած են հաճար ազալու, որպէսզի կարելի եղածին չափ արտածուի այդ բերքէն՝ օգոստոս 27ի արգիլման Ուքազի կիրառումէն առաջ։

—Ի Բիլ, Վիլհելմկայսր ձի նստաւ դըղեակի հեծելարանին մէջ, յետոյ ընդունեց Քափրիվի զօրավարը։

—Նորդոէյչէ կը հաստատէ թէ գերմանական դեսպանն ի Չին միւս մեծ պետութեանց ներկայ

եալ շարժումը կը սկսի իր ազդեցութիւնները արտադրել ի Չինաստան. տեղական իշխանութիւնք աւելի հաշտարար տրամադրութիւններ ցոյց կուտան։

—Ցունասանի թագաւորը Քոբէնհակ հասաւ. կայարանին մէջ ընդ առաջ ելաւ արքայական գերդաստանը։

—Անճիշդ է այն լուրը թէ հաղորդակցութեանց նախարարութիւն մը պիտի հաստատուի Յաւստրիա։

—(Ֆ). Մատրիտի հեռագիրք կը ծանուցանեն թէ Լերիտայի նահանգին մէջ անկարգութիւնք վերանորոգուեր են, կառավարութիւնն հակառակ լինելուն պատճառաւ Նակեռա-Փալարէզայի երկաթուղոյ շինութեան։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա 9 Օգոստոս

ԸՆԹԱՑԵՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱՐՈՅ

3 տոկոս Լոնդոնի վրայ	108 5/8
3 » Բոսֆորի »	23 30

Օսմանեան Թղթադրամ

Երեկ երեկոյ գոց. (Փոխար. Ռ. Ոսկի)	20 01
Յառաջի մէջ »	— —
Աւելցուած բաշխունքներ	20 02
Կէս օրին »	20 3
Թողիլութիւն (Օսմանեան երեկ երեկոյ	77 18
» » Լամ Տէր	77 28

ԸՆԹԱՑԵՔ ԱՅԼԱԶԳԻՆ

Փոխառութիւն	A. Սէրի	42 1/2
»	B. »	23 1/2
»	C. »	20 02

ՏԵՂԱԿԱՆՔՆԵՐ

Սօսիէթէ ժէնէրալ	Ֆր. էֆ.	4 30
Ֆրեքսի ժէնէրալ	» »	8 22
Գազ ազ Գոնս	» »	5 20
Սօս. Շանմ է ֆրանսար	» »	4 26
Ռեժի	» »	14 34
Թրամուէյ	» »	575
Բանկի երկաթուղի	» »	66 3/4
Բանկերուզի Լավիզօն	» »	136

ԸՆԹԱՑԵՔ ԹՂԹԱԴՐԱՄ

Օսմանեան ոսկի	Գրշ.	100
20 Ֆրանքոց	»	87 15
Անգլիական ոսկի	»	109 38
Մէջիտ (գերմանական ոսկի)	»	106 20
Իմիէքիոլ	»	89 10
Գրքոյկ	»	51 10
Բուպլի Թղթադրամ	»	8 87
Մէտ. արծաթ. (մարգ.)	»	108
Հինգնոց	»	102
Մեսիալիք	»	101
Թասիկէ	»	17
Տոյոս Ղալաթիոյ Նավարան	»	6

ՆԱՒԱՐԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 20 Օգոստոս, ժամ 3 ելք. 20 ր.

Ֆրանսական Թանթ 3 %	95 32
» » 4 1/2 %	105 30
Օսմանեան ցամաքային Սէրի Փ.	18 50
Օսմանեան երկաթուղի	66 50
» Բէյրթի քամինթ » ֆր.	343 75
Գազ ազ Գոնս	554 68
Սօսիէթէ ժէնէրալ	— —
Տրէսֆ Լիոնէ	810
Իտալական Թանթ 5 %	90 45
Էճիպտական 5 % (1884)	395
Բէյրութի Թիւրք (1890)	417 50
Եգիպտական մինչեւ	487 18
Գազ ազ Բարի	738 75
Սամ. մաքս. արծաթ	444 37
Ռիո Թինթո	547 50
Մէտիտիոս	615
Օսմանիէ (Օսմանեան քանսոլիսէ)	357 50
Գազ Լոնդրայի վրայ	25 28

Լոնդոն, 20 Օգոստոս, ժամ 6 վայր — երեկ.

Անգլ. քանսոլիտէ		95 15/16
Սամ. » Ամէրի Դ.	»	18 1/4
» » » Բ.	»	42 1/2
» » » Գ.	»	23 1/2
» » » Դ.	»	18 1/4
Փոխառութիւն 1877	»	— —
Գազ ազ Օթոման	»	12
Եգիպտական միացեալ (ֆունտիկ)	»	96 3/8
» առանձ. (բրիգիլիտէ) 1890	»	91
Ռիո Թինթո	»	21 68
Ցօմանիոլ (փոխառ. Ռուսիոյ)	»	103
Հինգնոց 5 %	»	80 1/2
Մէտիոլ	»	61 1/2
Գնանական 1890	»	96 1/4
Այլոյն երկաթուղի	»	22 1/4
Գաւառայի երկաթուղի	»	16 1/2
Փոխառութիւն Բոսֆորի վրայ	»	25 475

Վիեննա, 20 Օգոստոս, ժամ —վայր —

Օսմանեան երկաթուղի		30 40
» Բէյրթի քամինթ » ֆր.		157 75
Փոխառութիւն Լոնդոնի վրայ		118 50
» Փարիզի »		— —

Փերլին, 20 Օգոստոս, ժամ —վայր —

Փոխառութիւն Լոնդոնի վրայ		20 31
» Փարիզի »		— —
Բուպլի Թղթադրամ		209 75
Օսմանեան երկաթուղի		62 30
Օսմանեան քանսոլիտէ Սէրի Դ.		17 90

Ընդ մամլով

ՀԱՄԱՌՕՏ

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏԵՐԱԶԱՐԴ

Ի ՊԷՏՍՈ

Ազգ. Նախակրթական Վարժարանաց

ԱՇԵԱՏԱՍԻՐԵԱՑ

ԳՐԻԳՈՐ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

Ուսուցիչ

ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆԵՐՍԷՍ Ա. ԱՐԱՄԵԱՆ

1891

ՐՈՊԷՐԴ ԳՈԼԷԾ

Բոպէրդ Գոլէճի յառաջիկայ տարեշրջանը կը սկսի սեպտ. 3/15ին։ Նոր ուսանողաց՝ նաև որ և է մասնաւոր տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել առ Տեսչութիւնն ի Բ. Հիսար։

—10

ԱՅՑ ՄԸ Ս. ԱՂԲԵՐԻԿ ՎԱՆՈՒՑ

(Շար. երեկի թիւին և վերջ)

Հնագոյն վանօրէից մին է այս չէնքն. ժողովրդեան մեծ մասն Ս. Աղբերիկ անուն կը վերագրեն անդ գտնուած սրբանուէր աղբիւրին, սակայն սոյն անուն ծագում առած է Ս. Յակոբոսի եղբօր Սրբոյն Աղբարիկէն որ կօծէ անդ գտնուած Ս. Խաչն, ինչպէս կը պատմէ անդ գտնուած մագաղաթեայ մի կոնդակ ընդօրինակեալ 3-400 տարի առաջ՝ իսկական բնագրէն որ գրուած է, կըսէ նոյն կոնդակն, 504 թուականին։ Սոյն կոնդակն կը պատմէ թէ մանկիկ մը թոնիր խնալով կայրի, բարեպաշտ մայրն այրած ածուխներն հաւաքելով՝ Ս. Խաչն իսկոյն բերել կուտայ և նորա զօրութեան կը դիմէ. իսկոյն մանկիկն ողջ առողջ մօր գիրկն կը նետուի, որով խաչն կը կոչուի Գործել յարոյց Ս. Խաչ՝ այսինքն գործելին՝ ածուխն յարուցանող։ Բազմաթիւ ցաւագարք սոյն Խաչին կը դիմեն, վարդապետ մը խաչին մէկ մասն հիւանդին բերանն կը մտցնէ, ան իսկոյն կընկնի, և Սուրբն ալ ոչ մի մը հեծած ընկնաւորին կերեւի կամ բժշկելու կամ պատուիրելու որ այսինչ տեղն դիմէ եւ կամ այս ինչ օրն վանքին մատաղ մը բերէ։ Սոյն Խաչն 20 հարիւրորդամեայ երկայն կայ, զարդարուած գոյնզգոյն խոշոր ակունքներով, փաթաթուած 100ի մօտ մետաքսեայ թաշկինակաց մէջ՝ զորս ներմուռնդք նուիրած են։ Վանուց մօտ աղբիւր մ'ալ կայ. դա ալ հրաշագործ է և կը կոչուի Ամենափրկիչ, ջուրն հանել՝ այլ ծանր է. բորոտք, անդամալոյծք եւ ամեն անատամեալք բժշկուելու համար՝ հոն լուացուելու կուգան, վայ թերահաւատին եթէ խմած միջոցին կաթիլ մը գետին թափէ, իսկոյն ներկայ եղողն, վարդապետ կամ մշակ, անիծից կարկուտ գլխուց կը տեղացնէ։ Քրդերն ալ մեծ ակնածութեամբ կը վերաբերին թէ՛ աղբիւրին եւ թէ Յ. Խաչին հետ, ու վանուց յաճախ ընծայներ կը նուիրեն։ Եկեղեցին ամենահին կերեւի, և զանազան ժամանակաց չինութիւնք կերեւին, շատ մը խաչ քարեր կան անընթեռնելի, խորանին մէջ երկու արքեպիսկոպոսի գերեզմանք կան։ Միջի խորանք 4 հատ են, առաջինն կը կոչուի Ս. Ստեփանոս, սորա կուշտն հոգւոյն Սրբոյ մատուռն դռով մը միացած, առաջնոյն չափ մեծ և ութն խոշոր սիւներու վրայ կանգնած. առաջնոյն վերեւն մի այլ եկեղեցի Ս. Փրկիչ անուամբ, սորա կուշտն Ս. Աստուածածին։ Այս երկու վերջնոյ մէջն կը գտնուի դուռ մը արդ գոց, որոյ համար կաւանդուի թէ երբ այր և կին ի միասին անկից անցնին պիտի մեռնէր մին ի նոցանէ։ Այս դռան քովէն կանցնի վերոյիշեալ աղբիւրին ջուրն, ուր կայ նաեւ կըսեն Ս. Խաչի Բեւեռաց մին, ինչպէս որ Յիսուս նկանակները բազմացուց, այսպէս իր բեւեռներն՝ նորա մահուընէն զկնի բազմապատկեցան եւ արդ աշխարհիս վրայ հազարէ աւելի բեւեռք կան։ Գալով եկեղեցւոյ ներքին դռան, դա ալ պատգամիսս է. հիւանդն նորա կը դիմէ խմանալու թէ պիտի ապաքնի թէ ոչ. Վարդապետը՝ վեղարն հագած, մէկ կամ երկու գլուխ նարեկ կարդալէ յետոյ, գլխովն կը հրէ դուռն որոյ բացուած միջոցին ծխնին կը ճռնչէ. եթէ լաւ և գեղեցիկ ձայն հանեց՝ հիւանդը պիտի առողջանայ, թէ ոչ պիտի մեռնի։ Ի հարկէ վարդապետն միշտ լաւ ձայն հանեց կըսէ, եւ եթէ հիւանդն մեռնի, ամեն ոք կըսէ թէ նա չուզեց հիւանդին վիշտ պատճառել նորա մահն իմացնելով։ Փոքրիկ եւ սպիտակագոյն գմբէթ մը ունի սոյն տաճարն որոյ վրայ երդմնալով ժողովուրդն ստէպ կըսէ։ «Սպիտակերիս Ս. Աղբէրիկ։» Գանք մէջի բնակչաց. 4 միաբանք են, բայց երկու ալ լինին անկարելի է անդ սէր կարենալ գտնել. ուստի զանց առնենք տխուր հետեւանքներն։ Միայն պարտինք յաւելու թէ մեր սեւազգեստ վարդապետք ամենուրեք իրենց մի երեւակայական ընկերակից կըստեղծեն. Ս. Կարապետն ունի իր կաղ դէռն, հոս Ս. Աղբէրիկն ալ՝ խաղ դէռն, արդեօք կոյր դէռն ոմ վանքին մէջ կը գտնուի։

Ատ փոքր փակագիծ մը բանալով երկու ծիծաղաշարժ երկիմաստ խօսքեր պատմենք։ Յղու մը հանդիպելով երբ նորա հարցուցինք իր ո՞ր գիւղէն լինելն, նա պատասխանեց շեշտելով. «Յ՝ՀՏԱ։» (Այսինքն ՅՀՏԱ գիւղէն, բայց ըստ հնչման կարծես չուն մը հաւածէր)։ Մի այլ երիտասարդի ալ նոյն հարցումն ուղղելով ընդունեցանք իբր պատասխան. «Աղպաց»։ Իսկոյն զուարթախօս մը յաւելցուց. «Խալ», քանի օր է տնէն հեռացեր ես։—Երեք օր, խուրպան։— Դու որ երեք աւուր համար ալ մը կը քաշես, մենք ի՞նչ ընենք որ 3 տարի է տնէն հեռու ենք։ Ու չկարենալով մեր ծիծաղն զսպել, բարձրաքրքիջ կը հեռանանք։ Փակենք այս փակագիծն ալ և ձերերիս հեծենենք։ Այս անգամ մեզ կը ցուցնեն մի ուրիշ ուղի աւելի հեշտ և աւելի զբօսեցուցիչ։ Երկու քայլ չառած կը հանդիպինք աղբիւրի մը որ բարձրէն կը հոսի, ֆիսարոյ աղբիւր՝ քան զի անցորդն կարող է առանց անասուններն վար իջնելու իր ծարաւն անցնել։ Մեզ մի նոր ուղեկից ալ կը հանի, միաբան վարդապետ մը, երիտասարդ ծերունի մը, ինքն ինենսունամեայ՝ բայց 10 մէջր երկայն նիզակն ի ձեռին՝ ձիուն վրայ կը խաղայ և իրաւամբ զմեզ ծաղր կ'ընէ։ Երանի թէ սոյն վարդապետն իր ամեն ձիրքերն ի բարին գործածէր։ Կէս ժամ կը նեղուինք խիտ զառ ի վեր մը ելլելով, բայց ահա հասանք դուրան գեղին, երկայն լեռնադաշտ մ'է։ ամբողջ երկու ժամեր կը յառաջանանք սոյն գագաթանց վրայէն։ Այս պէս և երանգ երանգ քաղցրաբոյր ծաղկունք մեր ճամբան պճնած են ու կը գրգռեն մեր հոտառութիւն, ինքնաբերաբար մեր կրծոց ոսկրներն ընդլայնելով լիաթոք կը շնչենք և չենք կշտանար. մերթ ընդ մերթ կը լսուի խեղճուկ մանչուն մը, ոչխար մ'է կամ գառն մը որ հօտէն հեռացած՝ իր ընկերները կը փնտռէ, բնութեան մէջ ամէն ոք միայնութեան կը փախչի։ Ճամբան կը հանդիպինք քրդաց վրաններու, Խչուրանցի քրդաց դուղերն է. մեզ կը հրամցնեն զովարար Ռանը (ջրախառն մածուն) զոր ձիուն վրայ ըմպելով կը հեռանանք։ Ամբողջ ժամ մը դար ի վար կ'իջնենք խիտ անտառէ մը. այս անգամ չորքոտանին չէ որ զերկտանին կը տանի, այլ այս յետինն կը քաշէ ակամայ ուժասպառ կենդանին։ Վերջապէս կը հասնինք Աբխոտ ֆոր, գետակին եզրէն կը յառաջանանք, կ'անցնինք թափուր գիւղէ մը, վերոյշեալ քրդաց ձմեռնային բնակարաններն։ երկու ժամէն կը հասնինք Հասարդի գիւղը, քայլ մը ետ և ահա Աբխ գիւղն ենք։ Ատ լաւ ճաշ մը և գետեղուն ծառոց ներքեւ լաւ քուն մը մեր թոյլացած ջլերն կազդուրեն, և ապա սպասելով երեկոյեան զովին, ամեն ոք իւր ձիուն վրայ կ'ուստնու և ուրախ զուարթ ժամ մը կը հասնինք Մուշ։ ՎԱՀԱՍԱՐ

ԳԻՏԱԿԱՆ ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ

ՉԻՆԵԷԹՈ ՊԱՐԱՆՈՅՑԸ

Բանամայի ջրանցին պեղման գաղափարն իւր յղացումէն ի վեր այնչափ զրաղեցուց մտքերն որ գրեթէ նոյնչափ կարեւոր երկու մեծ ձեռնարկութիւններ ի մոռացութս դատապարտեց, որք սակայն իրենց անչուք ու մոռցուած վիճակին մէջ երկուց Ամերիկայից մէջեղ բացուելիք այդ չը բանցին չափ մարդկութեան ծառայութիւններ մատուցանել կոչուածէին։

Երեւմտագէտք ու տնտեսագէտք, դրամատէրք ու հասարակք, դիտունք ու երկրաչափք, վերջապէս միով բանիւ, ամէն զարգացեալ դասակարգ մեծ ոգեւորութեամբ հետեւեցան Բանամայի ջրանցի խնդրոյն որ իւր սկիզբն ունէր անչափ զարմանալի երեւոյթներ զգեցաւ։ Եւ սակայն երբ ատոնց արդչափ միլիոններ յորքը կը նետուին, անդին նոյնչափ շահաւէտ և կարեւոր ձեռնարկութիւններ ի կատար կ'ելնէին։ Չինեէթթօ պարանոցին նաւարձէ երկաթուղին և Նիքարակուա պարանոցին պեղումը։ Թողով երկրորդին վրայ այլ առթիւ խօսիլ, բացատրեմ առաջինը որ հետաքրքրական իսկ է, եւ մանաւանդ որ այս խնդրոյն մէջ կարելի է գտնել նոյն իսկ Բանամայի ջրանցին իրագործումը։

Ի Հիւսիսային Ամերիկա, Գանատայի մէջ Նոր-Սկովտիա թերակղզին Նոր-Պրունսվիք նահանգին կը կցէ Չինեէթթօ պարանոցը։ Հիւսիսէն Սէն-Լորան ծոցին եւ հարաւէն Ֆունտի ծովախորշին մէջտեղը կը գտնուի այդ պարանոց։ այդ վարերուն աշխարհացոյց մէկ տախտակը դիտողին անմիջապէս աչքին կը զարնէ այն երկայն չրջանը զոր կ'ընեն Սէն Լորանէն եկող եւ հարաւ գացող նաւերն։ Ուստի զարմանալի չէ որ Պ. տը Լեսերսի գաղափարակիցք մտածէին հոն ալ ջրանցք մը բանալ, երբ այդ երկայն չրջանն ընել տուող թերակղզոյն պարանոցը իւր ամենէն նեղը 30 հազարամէթր լայնութիւն միայն ուներ։ 1871ին Գանատայի կառավարութիւնը այդ մասին յանձնաժողով մը կազմեց, որ սակայն բարեհաճելով հոն ջրանցի մը պեղման կարեւորութիւնը, այնպիսի դրժուարութիւններ ի յայտ բերաւ որք անգործադրելի ըրին խնդիրը։

Այդ դժուարութեանց առաջինն ու գլխաւորն էր պարանոցին երկու կողման ջուրց մակերեւոյթներուն անհամեմատ տարբերութիւնն, որ բարձր մակնթացութեան միջոցին 7 մէթր նպաստաւոր էր Ֆունտի ծովախորշին եւ ցած մակնթացութեան միջոցին 6 մէթր նպաստաւոր էր Սէն-Լորան ծոցին Վերթ ծովախորշին համար։

Երկրորդ դժուարութիւնն էր Ֆունտի ծովախորշին կատաղի ջուրը որ կը սպառնար միշտ խճողել ապագայ ջրանցը և նաւարկութիւնն արգիլել, որով նաև ծախուց մշտակայ դուռ մը պիտի բանար։

Երկար ժամանակ ի մի կողմ թողուած էր պեղման այդ խնդիրը, երբ Գանատացի երկրաչափ մը՝ Պ. Քիլոմ առաջարկեց նոր դրութիւնը որ առոչինչ դրելով դժուարութիւններն աւելի ածան ալ կը լինէր։ Ցետ ուսումնասիրութեան, 1886ին գանատեան կառավարութիւնը հաւանեցաւ այդ դրութեան եւ Պ. Պ. Ճոն Մակկդ և Որդւոց հետ պայմանագրութիւն մը կնքեց շինութեանց դործադրութեան համար որք սկսան 1888ին։

Նաւարարձ երկաթուղին պարանոցին ամենէն նեղ տեղը կը շինուի, և յառաջիկայ հոկտեմբերին բացումը կատարել կը յուսացուի։

Երկրին դիրքը որ նախապէս չը-բանցի մը պեղման համար այնչափ դժուարութիւններ կը յարուցանէր, մեծապէս նպաստած է ուղիղ դծի մը վրայ շինելու երկաթուղին, և հողային եւեւէջք 1/500ի համեմատութեամբ միայն դոյութիւն ունին։

Երկաթուղին երկու ճամբայ ունի իրարմէ 6 մէթր հեռաւորութեամբ, իսկ երկաթեայ դծերը մինչեւ հիմ գետ չը գործածուած մեծութիւն մը ունին եւ մէթրը 55 հաղարակրամ կը կշռէ։ Այն կոճղերը որոց վրայ կը դրուին պողոտատեայ ձողերը հարաւային յոճաւոյ փայտէն պատրաստած են և 3 մէթր երկայնութիւն ունին 0,25 մէթր լայնութեան և 0,175 մէթր հաստութեան վրայ։ Աքցանի տեղեր յորս չորս ձողեր միանգամայն կը գտնուին, այդ կոճղերը մինչև 9 մէթր երկայնութիւն կունենան։

Այդ երկաթուղւոյն չինութիւնն երկու դժուարութիւններ միայն ներկայացուցած է. Թանթրամար ճահիճը զոր ժայռերու կարուանքով խրճոդած են եւ Թիսնիչ դետը որուն վրայ 10 մէթր երկայնութեամբ քարէ կամուրջ մը չինած են։

Գծին երկու ծայրերը կը գտնուին ամբարձման աւազաններն, որոց չինութիւնը մեծ փութով յառաջ կը տարուի, որովհետեւ ասոնցմէ եւ ջրաբաշխական մեքենայից զետեղումէն զատ ուրիշ գործ չէ մնացած։

Այդ աւազանները 20 մէթր լայնութեան վրայ 83.50 մէթր երկայնութիւն ունին և կրնան ընդունիլ Սէն-Լորան ծոցին և Ֆունտի ծովախորշին մէջ բանող ամենէն մեծ շոգենաւերն։ Ծովախորշին կողմի աւազանը ափանց վրայ զետեղել կարելի եղած է, իսկ միւս կողմը, ընդհակառակն, բաց ծովուն մէջ չինած են։

Նաւը վեր վերցնող գործին չրջանակ մ'է որ ջրաբաշխական զօրաւոր վերամբարձներու միջոցաւ կը գործէ, այդ չրջանակին վրայ կը գտնուին երկաթուղւոյ դծեր։ Ադոց վրայ կը գտնուին ճշմարիտ նաւարարձ կառքերն 8 անիւով։ Բոլոր ասոնք ջրոյն տակն ընկղմուած են երբ նաւը աւազան կը մտնէ։ Այն ատեն ջրաբաշխական մեքենայները բանիլ կը սկսին և կառքը կը բերեն նաւուն ճիշդ տակը, ուր լաւ մը կը տեղաւորուի անոր բարձերուն վրայ, եւ յետոյ չրջանակին վրայ գտնուող երկաթուղւոյ գծերը հոգուն վրայ գտնուող գծերուն դէմ առ դէմ կը բերեն։ Ջրաբաշխական մեքենայ մը կառքը վերջին գծին վրայ կը քաշէ ուր երկու զօրաւոր վարաշարժերու կը կապուի, որք երկու ժամէն նաւը միւս եզերքը կը տանին։ Հոն հակառակ գործողութիւն մը նաւը ջուր կ'իջեցնէ։ Մէկ երկու վարաշարժերն ալ 8 անիւով են, ճամբուն մէջեղը զիրար կը խաչաձեւեն որով երկու շոգեկառք միանգամայն իրարու դէմ երթալով կրնան քովէ քով անցնիլ։

Ամբողջ ծախուց գումարը 27ու կէս միլիոն ֆրանք դնահատուած է և տարեկան ծախքը 750,000 ֆրանքէն աւելի չը պիտի ըլլայ։ Կը լուսցուի որ այս գումարը հանելէն զատ աւելորդ շահ մ'ալ Ցայ կառավարութեան մնուցկին։

Վ. ԴՈԼԲՈՖՃԵԱՆ

ԱԶԳ. ՀԻԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը հրատարակէ յուլիս ամսոյ նուիրատուաց անունները՝

Բարեգութ Տեարք եւ Ազնուասիրտ Տիկնայք՝

Ամեն. Տ. Խորէն Ս. Պատրիարք Հայր դրաչ 1200, Գեր. Տ. Գրիգորիս եպիսկոպոս Յովհաննէսեան 95, Գրիգոր Աղասեան իւր անդրանիկ որդւոյն ծննդեան առթիւ 540, Սամաթիոյ Ս. Սահակեան սանուց ընկերութեան 23րդ տարեդարձի հանդիսին առթիւ 540 Սերաստիոյ Խաչասան գիւղի ազգայինք 312 1/2, Յարութիւն Զալբեան Առաքազարցի 200 Գ. Ն. Շիշմանեան 216, Մանուկ Սիմէոնեան 140, Գարրիէլ Մէքայէլեան կեսարացի 120, Բարեսէր Սմի 108, Աբրահամ Մազլումեան Առաքազարցի 108 Մկրտիչ Կարապետ Աւագեան Թուստանցի 108, Զօհրապ Ստեփանեանց ուսուցիչ Ռուստանցի 108, Յակոբ Յակոբեան 108, Խաչիկ Մանեան 108, Զուքուր Զէշմէ խանի մէջ հաստատեալ գանձանակի հասոյթ 102 1/4, Թովմաս Թումեան Զմիւռնիացի 95, Արսէն Ալաճճեան 40, Գրիգոր Փանոսեան 30 Բասեսէր Սմի 30, Տիկին Նուրիձա Ս. Էպէեան 20, Միհրան Տէօքմէճեան 20, Մինաս Գօչեան 20, Թաշթապաշի բեռնակիրք 20, Բէնեամին Շէքերճեան 20, Թաշթապաշի Զէմպերճիք 20, Յակոբ Մարտիկեան 20։

Գումար, ընթացիկ դրամ 4448 3/4։

Վսեմ. Պողոս պէյ Աշրգեան, իւր բարի և օրինակելի սովորութեան համաձայն, այս տարի եւս բարեհաճած է նուիրել՝ 50 զամբիւղ բրինձ, Գեր. Սիմէոն Արքեպիսկոպոս Սէֆէրեան 1500 հատ ձմերուկ 95 հատ սեխ և 1500 քաշ յարդ, Յովհաննէս Ազնաւուրեան 15 հատ ոչխար 5 զամբիւղ բրինձ, Գրիգոր Փանոսեան, ըստ իւր վաղեմի սովորութեան այս տարի եւս 200 քիլօ հաց ու 79 քաշ մաս, ի Գաղկեդոն բնակեալ Վանեցի Թադէոս 1 էգ հորթ, Բարեսէր կեսարացի ումն 1 հորթ, Նշան Մերկերեան 2 ոչխար, Խաչիկ Մանեան 1 ոչխար, Յովհաննէս Սամուէլեան 1 ոչխար, Անդրանիկ Գ. Գ. Գալստեան 1 ոչխար, Յակոբ Տամամեան 1 ոչխար, Յարութիւն Սահակեան 1 ոչխար, Բարեսէր ումն 1 ոչխար, Արապկերցի Մարտիրոս եւ իւր տիկնոջ Եղիսաբէթ Հանէսեան 1 ոչխար, Յարութիւն Տամամեան 1 փոքր արծաթ խաչ (2 տրամ) 1 գառն, Աստուր Տէտեան 1 ոչխար, բարեսէր ումն 1 ոչխար, Երեւում Մազլումեան 1 ոչխար, Գրիգոր Նագգաշեան 47 1/2 քաշ տանձ՝ 40 քաշ գայբոսը՝ 23 քաշ պարտա էրիկի և 24 դահեկան, Երկու բարեսէր անձինք՝ 20 քիլօ հաց, Մէյվահոշ մաքսատան գաղվիալք գարթալցի Սերովբէ և Մարուքէ 1910 հատ բաթլիճան, Արմենակ և Ռուբէն Մանուկեան 2 բաքէթ 7 քաշ բամպակ, Դեղագործք Ն. Գալֆայեան եւ Լ. Արսլանեան 10 բաքէթ (5 քիլօ) «լիմթէրի» բամպակ, Յովհաննէս Արիստակէսեան 1 էլաթիք քուսէն։

Նաեւ Ս. Սահակեան Սանուց ընկերութիւնն՝ հանդիսին օրն՝ ընդհանուր պատսպարելոց «Հէլպա» բարեհաճած է բաժնել։

Ի Դիմաց Հոգաբարձ. Ազգ. Հիւանդանոցի

ՊԱՏՐԻԿ ԳՐԻԼՊԷՆԿԵԱՆ

ԱԶԳ

Մայր եկեղեցւոյ վագֆներէն Սամաթիոյ Եղերպէթիանէ փողոց թ. 48 քարուկիր փոքրիկ տուն մը մահլիւլ մնացած ըլլալով աճուրդի գրուած է, գնելու փափաքողք՝ կը հրաւիրուին Մայր Եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհրդարանը ներկայանալ մինչեւ օգոստոս 15։

2 օգոստ. 91 2—2

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԳԱՆՁԱԿԱՑ

ԵՐՈՒԱՆԴ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

Վկայեալ գաղնսկայարգաք Էնուռի հուչակաւոր գործատան

ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Գնում եւ վաճառում

Կը վաճառուին ամէն տեսակ գանձակներ ամսական վճարմամբ և մասնաւորաբար Գազդիոյ լաւագոյն գործարաններէն միոյն՝ Քլիֆ ի գանձակները, խիստ յարմար գներով.

ՑԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՔ

Վարձու նոր գանձակներ չտիւաւոր գիներով. Բաժանորդագրութիւն գանձակաց յարդարման.

ԱՐՈՒԵՍՏԱՆՈՑ

Գանձակաց նորոգութեան, գաղղիական ընտիր նիւթերեղէններով.

ՀՈՒԱՆՆԻ գանձակներն չ'հիմցներու և լաւագոյն վիճակի մէջ պահելու։

Գանձակներէ յանձնարարութիւնք կ'ընդունուին. Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել Բերա, Մեծ-Փողոց, թիւ 311.

Անմրցելի ածանութիւն

Օ ՖԱՊՈՒԻՔ ՌԷՅԻՆԻ

150 ԲԵՐԱ ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ 150

(ՊՕՆ ՄԱՌՇԵՒ ՔՈՎ.)

Օ ՖԱՊՈՒԻՔ ՌԷՅԻՆԻՆ մեծ վաճառատանց տեղերը կանխաւ կը ծանուցանին իրենց բազմաթիւ յաճախորդաց և հասարակութեան թէ յուլիս 2 1/2, երկուշաբթի օրէն սկսեալ, ի վաճառ դրուած են իրենց ապրանաց բոլոր մեծագանակ մթերքը այնքան զանազան գիներով որ հասարակութենէն զատ, զանազան վաճառականներ պիտի կրնան շահաւոր կերպիւ մեծ կամ փոքր քանակութեամբ ապրանք գնել։ Հետեւապէս պէտք է փութով կատարել գնումները, որովհետեւ առիթն մէկ հատիկ է իր տեսակին մէջ։ Հանդուրժելու համար կը բաւէ ակնարկ մը նետել քանի մը նիւթոց գիներուն դրան։

Մասնաւոր ուշադրութիւն մանաւանդ հետեւեալ նիւթոց վրայ որք իրենց միայն յատուկ են։

ՑՈՒՐՏԱԿԱՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ

Կերպասներ՝ ամեն տեսակ շրջազգեստի համար, զանազան կտաւք, մատաղոյտ, ամերիկեան կտաւ, ժանեակ վարագոյրներու համար, հնդկական կտաւ, ռոբուս. Մեծ ընտրութիւն շապիկներու. Փուլպայներ եւ կոշիկներ, հովանոցներ, բաղնիքի հագուստներ, դաշկինակներ, քաշ-քորսէ, փողկապ, մերինոսէ և ֆանելայէ ժիլէ, ձեռնոց, անձեռոցներ, թատրոնի պնդակատոիք, սեղանի սպաս —Սուտ էքրիւ շապիկ տղոց համար 60 նոց 45 զրուշի. առանձն պատոյք եւ այլն, և այլն.

—o—

ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ— ԿԱՆԽԻՒ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

ՁԱՆԱԶԱՆ ԱՌԻՒԹՆԵՐ

Բուրդի Քաշ-քորսէ, 6 զրուշ Ֆլանել բաժկանի՝ զուտ բուրդէ, սրտից համար, 12է տեղ 7 զրուշի։ Զորս կոճակով Նուշեակաձեւ 8 զրուշ։ Շրջազգեստի համար բրդեղեն կրկին լայնութեամբ, 4է տեղ 3 զրուշ։ 30 փարայ կանգուն։ Մետաքսէ հովանոց 29է տեղ 19 զրուշ։ Կանանց համար բաղնիքի գգեստներ 16 զրուշէն սկսեալ։ Վերջի կուսականգունը 3ու կէսին 2ու կէս զրուշ։ Կանանց համար ժէքսէյ կէս գինովի։ Աբանց լայնքի 23է տեղ 13 զրուշ։ Սուտ էքրիւ 5ու կէսնոց՝ 4 զրուշ։ 10 փարայի և 1ու կէսնոց 3 զրուշ։ 30 փարայի։ Մեծանի սպաս՝ առաջքան 28է տեղ 21 զրուշ։ Ասեղնագործ եալ բարձի երես՝ 5 զրուշ։ Մասամբ հալամ 72նոց 54 զրուշի. ամերիկեան կուսաբ 35նոց 28 զրուշի։ Բուրդ մուսուլին տպագոյ 4 զրուշի։

—o—

ԱՐՏԱՆԱՐԳ ԱՌԻՒԹ

Կանանց համար քրիստի քրուսաղ, կանգուռը 2է տեղ 1 զրուշ։ Բրիստի քրիստ 2ու կէսի տեղ 1ու կէս զրուշ։ Զանազան կարգաններ՝ կէս գինովի Հովանոցներ՝ ծանօթ տեսակէ 2է տեղ 50 փարայի։ 7—15

ՅՈՎ ՄՏՆԵԼՈՒ ԵՂԱՆ ԿԷ

Անչուշտ այս եղանակիս ամենէ աւելի պէտք կ'զգացուի հ-վը-է. դարձեալ վերաբերեալ ապրանաց որոց ամենարնորը գնելու համար դիմել Սկլվաճեան Նորաստատ վաճառատունը, ի Գալաթաբալար Պաշի Սէրէյմի խան վարի յարկ թիւ 16, ուր պիտի գտնէք նաև Պրուսական ապրանաց ձոյս հաւաքածոյ մը հարանեկան օժիտներու և այլ պիտոյից յատուկ։

Սկլվաճեան ժամացոյցի վաճառատունն ևս Մահմուտ-Փաշայի գլուխ թիւ 3, ամեն ճաշակի և ամեն քսակի յարմար ոսկի, արծաթ, եւ նիքել ժամացոյցներ մեծ և փոքր քանակութեամբ կը ծախուի որոց գներէն կրնան Մեծ Ապիս օգտիլ ժամացոյցի առեւտուրով զբաղող վաճառականք, յանձնառուք և արգոյ հասարակութիւնը։

10—20

ՏՕԲԹԷՕՐ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ

ՄԱՄՆԱՒՈՐ ԴԱՐՄԱՆ

ուղղոյն, ողնածուծի եւ բովանդակ ջղային դրութեան վերաբերեալ անտեղ

Ամեն օր, յետ կիսաւուրը 23

Ի Բերա Պէքեար փողոց թիւ 9

ԱԶԳ

ՔԻՒՆԱՐԴՅԵՆԻՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

CUNARD

Մարդոն չոգենաւ նաւապետ Սթեֆէնս Լիվրր

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳ. ՈՍԿԻ 1,000,000 **"ՓԻՆԻՔՍ"** Հիմնեալ ի Լոնդոն յամին 1782

ՓԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւելքան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետերերք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի ենթարկուց համար։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եկերեցց թիւ 11։ և 12, Սանտալճի խան, Գալաթիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԳ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆռանք 8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1890	» 6,165,860
Տարեկան հասոյթ » » »	» 14,135,925

Ընկերութիւնս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրէն մթերանոցներ և բնակութիւններ և ստացա մէջ դտնուած վաճառքներ և կալուածներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գարու, Անանիատիս խան 12, 13, 14։ 16

ՖՈՒԱՆՔՖՈՐԹՈՒԱՋ

ԾՈՎԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ Ֆռանք 6,250,000 Պահեստի դրամ Ֆռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և գրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Այն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկ. Ֆիւնս միացած է եւրոպեան 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամ գումարն ու պահեստի դրամն է։ Աւելի քան 100,000,000 Ֆռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համոն Թուրքիոյ

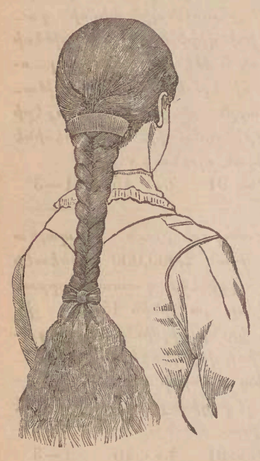

ROYAL VICTORIA

ՄԱԶԵՐՈՒ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

ԱՆՎՐԻՊԵԼԻ ԴԱՐՄԱՆ

ՄԱԶԵՐՈՒՆ, ՄՕՐՈՒԹԻՆ ԵՒ ՊԵՏԻՆ ՏԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

ԻՐԵՆՑ ՈՅԺՆ ԵՒ ՆԱՄՆԱԿԱՆ ԳՈՅՆԸ

Գործածութիւնը դիւրին. կ'սրգիլէ մազերուն թափիլը. Հեռացնէ նոյց ապաստով սրգիւնք յառաջ կը բերէ. Բնական և գեղեցիկ գոյն կուտայ մազերուն։ Գործածութիւնը բազմաթիւ է.

ՆԵՐԻ ԶԷ ԶԷ ԱՅՍ

Փափաքեալ ազդեցքն ընդհանրապէս յառաջ կուգայ 10—15 օր յետոյ

Այն անձինք որք ծանր հիւանդութիւններէ ելած են, անոնք որ մեստանչութիւններ ունին, կանայք որ կամ տուած էն և մեծ յոգնութեանց ենթակայ բոլոր մարդիկ իրենց մազերը կորսնցնելու ենթակայ են. այս պարագայից մէջ մանաւանդ ՄԱԶԵՐՈՒ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉԸ կոչուած է,

ՄԵԾ ԴՈՒԱՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՄԱՏՈՒՑԱՆԵԼՈՒ

Ի Թուրքիա մեծաքանակ վաճառման համար միակ կեդրոնատեղին է ԷՄՄԻՈՆԵՏ ԳԱՌՈՒԱՆԵՆ, Մթերանոց անգլիական, Վղվոտա Թիւ 95 և 97, Գալաթիա։ 601

ՈՍԿԻ ՄԻՏԱԼ, ՎԻՆՆԱՑԷՆ 1888 ՈՍԿԻ ՄԻՏԱԼ, ԲԱՐԻԶ 1879

QUINA-LAROCHE

ԳԻՆԵՀԱՄ ԸՄՊԵԼԻ

Գինա-Լառոշը հասարակ պարտաստութիւն մը չէ, այլ լուրջ ուսումնասիրութեանց և աշխատութեանց արդիւնք, որք ամենաբարձր վարձատրութեանց արժանացուցած են անոր հեղինակը։

Միացուցեալ երեք գինդինաներու բաղադրութեանց ամբողջ պայմանները, յետոյ յոյժ անհրաժեշտ էր մը պատրաստել՝ ասա՝ Գինա—Լառոշի հաստատեալ գերազանցութեան գաղտնիքը, որով դիւրացուցած է ստամոքսի հիւանդութեանց, անախորժութեան, անարիւնութեան, երկարատեւ ջերմի և պլոց բժշկութիւն։ — կը դտնուի ի Բարիզ, թ. 22 և 19 Տրուօ փողոց. և Դեղատանց մէջ։ 2218

Լ'ԷՔՈՆՕՄԻ ԷՆԹԷՌՆԱՍԻՕՆԱԼ

L'ECONOMIE INTERNATIONALE

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ, ՏՆՏԵՍՈՒԹԻՒՆ, ՀԱՐՍՏՈՒԹԻՒՆ

Ապահովագրական փոխադարձ ընկերութիւն վասն վերակազմութեան դրամագլխոյ

Հաստատեալ Գաղղիոյ Հանրապետութեան 1868 յունվար 22 հրամանագրոյն համեմատ

ԿԸ ԳՈՐԾԷ ԸՆԴ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ԳԱՂՂԻՈՅ ՏԵՐՈՒԹԵԱՆ

Ամեն ոք գիտէ խնայողութեան կարեւորութիւնը, բայց շատ անգամ դժուարանալով մեր խնայած և ուեւլցուցած ստակներն ընդունող յատուկ հաստատութիւններ կը կորսնցնենք դրամագլուխ մը կազմելու տեղն և հազար ու մէկ պատճառներ գտնելով՝ մեր խնայածստակներն յումեկուս կը վատնենք։

Փոքր գումարներով դրամագլուխ մը կազմելն ալ դժուարին և դրեթէ անկարելի է, եթէ այսպիսի ընկերութեան մը հետ մասնաւոր կապակցութիւն մի չունենանք։

Ահաւասիկ Լ'Էքօնօմի Էնթէրնասիօնալ՝ ընկերութիւնն որուն փոքր գումարներ, այսինքն ամիսը հինգ, տասը ևն վճարելով, ապագային մեր ձեռքը կ'ունենանք հաստատ դրամագլուխ մը։

ԱՌԻԹԷՆ ՕԳՏՈՒՆԻՆ 265

Աւելի մանրամասն տեղեկութիւն ուզող և բաժանորդագրուիլ փափաքող ները կը հրաւիրուին դիմել ի Պիրքէօճի, հանրային պարտուց պաշտօնական գիմացը, Կիւլպէնկեան խան, թիւ 26 27։ ընդհանուր տնօրէն Բ. ՇԷՀԻՐԼԵԱՆի կամ ընդհանուր քննիչ ԱՆԻՓՏՈՍ ԱՀԱՐՕՆԵԱՆի։

ՀԱՋի, ՇՆՉԱՐԴԵԼՈՒԹԵԱՆ, ՊՐՈՆՇԻԴի, ՀԱՐԲՈՒԽի, ՑՐՏԱՌՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԶԱՑԻՆ ԿԵՐԿԵՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

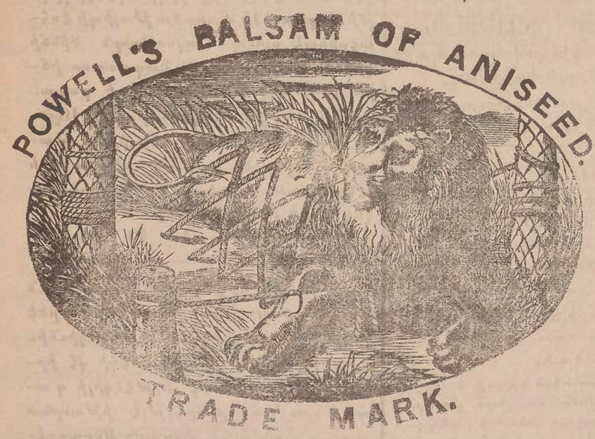

ՇՆՉԱՓՈՂԻ ԵՒ ԽՈՀԱՓՈՂԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵՆՆԵՐ

դեմ իբր ապահով դարման այս դեղին վայելած համբաւը միշտ կը հաստատուի այն բազմաթիւ նամակներով զոր Պ. Բոուէլ կ'ընտանոյ անոնցմէ որք գործածած և ճանչցած են նորա յատկութիւնները։

ԻՆԹՆԱԲՈՒԽ ՊԱԿԱՁՈՒԹԻՒՆ

Տիկին Մաւի Ռոզ հաշակաւոր երգչուհին, սպէս կը գրէ. «1 Յունուար 1890— Մերեցկալ.. Կը հարցունէք թէ ինչպէս զերծ մնացի ինֆլուէնցայէն, թէ որպիսի՛ գաղտնիքով կրցայ այնքան փայլուն վիճակի մէջ պահել ձայնս։ Ըսեմ՝ միմիայն գործածութեամբ Բոուէլի «Պալսամ օֆ Անիզիսո» կոչուած դեղով։ Այս հաճելի դեղին կանոնաւոր գործածման կը վերագրեմ՝ ձայնս դառն եղանակին յատուկ զանազան հիւանդութիւններէ զերծ մնալը, որով կրցայ ի գերեւ չի հանել հասարակութեան յոյսերը։ Գործածեցէք ուրեմն Բոուէլի այս ապեղանին. անհրկայ պիտի բուժէ զձեզ։ Զերդ՝ ՄԱՒԻԱ ՌՈԶ ՄԷԲԼԼՍԸՆ

Կը վաճառուի ամեն դեղատանց և արտաքին դեղերու վաճառականաց քով, շիշը 1 շիլին 1/2 բէնօ, 2 շիլին 3 բէնօի և 11 շիլինի։—Պատրաստեալ ձեռամբ ԹՕՄԱՍ ԲՈՈՒԷԼԻ, 4, Աւոլիսն Բուէլյա, Պլաքֆրիարս օթա, Լոնտոն։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ Ներկայացուցչին քով։

2214 Մ. ԷՄՄԻՈՆԵՏ ԳԱՌՈՒԱՆԵՆ

Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վղվոտա, պահականոցին քով, կայսրան Թրամուէյիցի, 95 և 97

ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ՄԵԾ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

Բերուի քաջայայտ չինուած ՄԱՌԵԱՆի ԳԻՆԻՆ պնդացուցիչ և գրգռիչ դեղերուն ամենէն ազդուն է, գերընթեր վերանորոգիչ մարսողութեան և շնչառութեան էորգործարանաց, ձգտող ձայնական լարերու։ Քինքինայէն նախանձեալ է որուն ջերմացուցիչ յատկութիւնները չունի, անարիւնութեան դէմ գործածուող դեղերու մէջ ամենէն գերազանցն է։ Իւր քաղցր համով ընդունուած է իբր աղանդերի գինի և այսպէս, հաճոյալի ձեւոյ մը ներքեւ, ուժ և առողջութիւն կուտայ։ Կը բժշկէ էրիկ մարդոց ԱՆԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ և ամենէ տկար անձանց կուտայ կորով և աշխոյժ։ Թ. ՄԱՌԵԱՆի, քաջայի առաջին ծաւալիչը. Պուլվար Հոսման, 41, Բարիզ։ Թուրքիոյ համար ընդհանուր գործակալ, Պ. Ժ. Քանֆիլք, բրիտանական դեղարան ի Կ. Պոլիս։

EMULSION SCOTT

(ՍԿՕՏԻ ՕՀԱԲԱԿ)

ՄՈՐԻՒ ՁԿԱՆ ՅՈՒՏ ԻՒՂ

Իբրեւ ինքնին գոյ լաւ Խ սոպոյով

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԿՕՏԻ և ՊՕՈՒՆԻ, ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ անհրաժեշտ է

Մորքիս ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններն զատ, հիպոֆոսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հաղը, ցրտաւութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճուղածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, անորոշ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԻՐԱԵԼ 221

ՖԷՐՆԷԴ—ՊՐԱՆԴԱ

Մասնաւոր բաղադրութիւն Միլանի Պրանդա եղբարց

Մատակարարք Իտալիոյ Արքայական Տան

Ոսկեայ չքադրամ՝ Բարիզի 1889ի Տիեզերական Արուեստահանդիսին մէջ։

Քան տարուան յաջողութիւն յիտալիա, յԱմերիկա, ի Հնդկաստան, Արեւելս և յԵգիպտոս —Շքադրամ 1885ի Անվերսայի, 1884ի Թուրինի, 1883ի Նիսի, 1881ի Մելբուռնի, 1888ի Մէլբուռնի և Պրուսելի, 1879ի Սիտնէյի, 1878ի Բարիզի, 1876ի Ֆիլատելֆիոյ, 1873ի Վիէննայի մեծ Ազգային ցուցասանդեսներուն մէջ։

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԴԱ առողջապահական ամենէն ծանօթ պիդդերն է։—Շատ բժիշկներ կը յանձնարարուի իրը զուռչական գարմանական ճաշակային երկիրներու տենդերու, տարափոխիկ հիւանդութեանց և քոլերայի։

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԴԱ կը դիւրացնէ մարսողութիւնը, կը հանդարտեցնէ ծարաւը, կը դրդռէ ախորժակը, կը բուժէ գլխու ցաւը, գլխու պտոյտը, ջղային ցաւն և մելամաղձութիւնը։

Այս ընկերէք, բոլոր ծանօթ պիդդերներն և ամէնքերէն գերազանց, կ'առնուի ամեն օր ճաշէն առաջ իբր ախորժարար։ Հաշէն յետոյ, ազդու մարսողական է։ Դարելի է խառնել զայն վերմութի, գինիի, Ռէյնի ջրոյ և խահուեի հետ։

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԴԱՆ, ինչպէս և նոյն տան վերմութը, կը գտնուի գլխաւոր անուշաբարաց, նպարավաճառաց և գինեվաճառաց քով։

Թուրքիոյ համար կեդրոնատեղին է ՊՈՆՈՒԻ և ՐԷՖԷՒԻԱ 2218

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ—ՈՅԺ—ԿՈՐՈՎ

ՖՈՍՖՈՏԻՆ ՏՈՒԹՈՐ ԼԱԼՈՒԻ —Վերջին քսան և հինգ տարուան մէջ ապացուցուած է թէ այս դեղը ՖՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԴԵՂՈՒԱՆն է որ մինչեւ ցարդ գտնուած է, կատարելապէս բուժելու համար ուղղի հիւանդութիւններն, անդամալուծութիւն, քնաստութիւն, զանազանցք, առանձնական կարողութեան վաղահաս կորուստ, եւ. առանձնական այժերու կորուստներն յառաջեկած ամեն գործարանական խանգարում.

Կը բուժէ գծուարամարսութիւնը, ջղային եւ սրտի հիւանդութիւնները, լեզուի եւ երիկամունց հիւանդութիւններն, արեան չրջանի բոլոր խանգարումները. ընդհանուր հիւծութիւնն եւ ապաւորմ. Կը կանգնուցնէ կենսական այժերու ոսկեր որ յառաջ եկած է սիեր ի պատճառէ.

Ջղային տկարութեան եւ սուր հետեւանաց մէջ այս դեղին ազդուութիւնն անմիջական եւ մեծագոյն է. Մկանադութեան զգացումներն եւ տխրամիտքը կ'անհետանան ճշմարտապէս հրաշալի արագութեամբ մը.

ՏՈՒԹՈՐ ԼԱԼՈՒԻ ՖՈՍՖՈՏԻՆԸ ջղային հիւթ եւ ուղեղային գոյացութիւն կ'ստեղծէ, արեան մէջ մուծանելով կենսական եւ լեկտրական տարրը, ֆոսֆորն, որ ուղեղին կեդրոնական ճշմարիտ գոյացութիւնն է Առանձնական կորովը կը կենդանացուցէ մոռդկային ամբողջ գրութեան մէջ, մարմնոյն եւ մտքին տալով հուժկու եւ առոյգ առողջութիւն մը, այնպէս որ կարելի է բոլոր պարտականութիւնները կատարել վստահութեամբ եւ գոհունակութեամբ։ Անհրաժեշտ է, կը զատ եւ կը ճոխացնէ արիւնն եւ նոր առողջութիւն ի կուտայ ուղեղին, ջղային գրութեան եւ մկանանց։ Իւր վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի գործածուած առաջին օրեն իսկ, ջղային գրութեան եւ մտաւորական կարողութեանց նշանաւոր յաւելումն եւ կորուստի եւ բարորութեան զգացումն մը զոր վարուութիւնն հիւանդը չատուց ի վեր կ'ուզուր էր։ Մարսողութիւնը վերանորոգուած է։ Ախորժակը հրաշալի կերով կ'աւելնայ։ Ադեաց պաշտօնը կանոնաւորապէս կը կատարուի։ Քունը կը լինի հանգարտ եւ կազդուրիչ։ Դէմքը կ'սկսի լենալ, շրթունքը կը գունաւորին, աչերը չոլորն կը լիրին, մարմնը պայծառ եւ առոյգ դարձ մը կ'առնու, մարդը այժ կ'սառնան։

Զգուշացէք սոսր նմանութիւններն են։ Ցուցեր Լայորի ճշմարիտ ֆոսֆոտինը պարունակեալ է մեն շիշերուն մէջ որք բրիտանական կառավարութեան գրոյմը կը կրեն սա բառերով Dr. Laiors' Phosphodyne, London, England գրան փոարարատ։ Այս դեղին անհնցած յաջողութիւնն յառաջ գնած ցաւալեալ վատանդաւոր եւ ինքնակար կեղծեր։

Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ Ներկայացուցչին քով.

2214 Մ. ԷՄՄԻՈՆԵՏ ԳԱՌՈՒԱՆԵՆ

Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վղվոտա, պահականոցին քով, կայսրան Թրամուէյիցի, 95 եւ 97

ՌՈԵԱԼ ԷՔՍՊԼԻՆԱ

ԱՍԻԻՌԱՆՍ ՔՈՌԲՈՐԷՇԸՆ

ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան	Անգ. ոսկի 4,000,000
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է	» 35,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամեն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։

Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և մանաւանդ առանց որ եւ իցէ ՁԵՂՁի կը կատարուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողք կը հրաւիրուին դիմել առ Ընդհանուր գործակալս Ճ. Վ. ՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Պահճէ Գարու, Մէյտանճիք սոքաք, Ուիթալ Խան։

Royal Windsor

ՀՈԶԱԿԱՒՈՐ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ ՄԱԶԵՐՈՒՆ

Սպիտակ մազեր ունիք, մազերնիդ կը թափիւն, մազերու արմատները թուլցած են կամ կը թափիւն։ Եթէ ունիք այդ տեսակ բաներ գործածեցէ՛ք Ռոսպեալ Վինդսորի դեղը, որովհետեւ այս դեղ երիտասարդութեան ատենին պէս, բնական գոյն մը ու գեղեցկութիւն մը կ'ուտայ սպիտակ մազերուն և կ'արգելու մազերու թափիւն եւայլն։ Այս դեղ, որուն տէրը չգտրամի արժանացած է մազերու միակ վերանորոգիչն է։ Անյուսալի արդիւնքներ առաջ բերելով, վաճառումն օրէ օր աւելնալու վրայ է։ Փափաքողաց պիտի զրկուի մանրամասնութիւններ ու վկայութիւններ պարունակող ծանուցումն, առանց որ և է ծախքի։ Այս դեղ կը վաճառուի գլխաւորաբար վարսավիրաներու և դեղագործներու քով։

Վիքթորիի վարդի սպեղանին երեսի գոյնը կը գեղեցկացնէ։ Այս եւս կը ծախուի Ռոսպեալ Վինդսորի ծախուած տեղերը։

ԿԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԳԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԷՐԳԻ

Գալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, Միջին Թղթատարատան վրայի յարկը, և ի Զմիւռնիա Իվանկելիքի փողոց թիւ 59

Այս նշանաւոր գործատունն, որ արժանաւոր համբաւ մի ստացած է ի մեզ, այս ամիսն եղանակին առթիւ իւր վաճառքներու քանակութեան վրայ յաւելումմ մի կ'ընէ, որ ազգին բազմաթիւ է Ցիրանական, Անգլիական, Գերմանական եւ Պելճիական բերքերու զանազան տեսակներով։

Հետեւապէս իւր բուն գործարանին ապրանքներուն դրոյ ոչ են օտոի համար ամեն տեսակ ճրմակեղէնք, բանուած, կիսագոյնք, քալիքօ, քոքսէ, թեշկիմակ, սերգինի պլոյոյ, շալակ, շապկեղէք, ոտամանք, ֆլանել կանանց օրիորդաց և փոքր աղջկանց համար զարդագործներ, աւելցած է ուրիշ տեսակ տնթիւ նիւթեր բոլորն ալ ընտիր տեսակէ։

Հասարակաց զարմանքը կը գրաւէ մանաւանդ այն վայելուչ և զանազան տեսակ վերարկուներն և ճաքեթներն կանանց օրիորդաց և աղջկաց, որք բոլորն ալ վերջին նորաձեւութեան համեմատ ճաշակով ու չքեղութեամբ յօրինեալ են։

Ցաւելումմ մի բան է նաև ապսպրուած զգեստներու պատրաստութեան նորաձեւութեան վրայ որ սարդէն ճոխ է այնքան, և իւր ընդարձակ արհեստանոցին շնորհիւ կրնայ կատարելապէս գոհացնել բոլոր իւր յանձնարարները նոցա ճաշակին ու բաղձանաց համեմատ ի գործ դնելով ինչ որ ապրարդին։ Կը գտնուի նաև մինչեւ 16 տարեկան տղայոց համար ամեն տեսակ զգեստներ բալեթներ խիստ չափաւոր գներով։

Կը ծախուին մեծ և փոքրաքանակութեամբ։

ՄԱԿԱՐԿՈՒԹԻՒՆ, ՉԱԼՁ 8

ՇՈՒԵՆԱՒԱՅԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԹԵԱՆ Ն ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսելիոյ և Պոնտի դիքս կանոնաւորագոյն բանող

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Սեպտեմբերի օգոստ. 19ին Մարսիլիայէն և օգոստ. 25ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Մարտ։ Ի որ պիտի մեկնի սեպտ. 1ին։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեայ ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,

Ա. կարգ 250 Ֆրանք
Բ. » 178 »

Ուղղակի և արագ ապրանքաթիւն նաւարդէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն ԹԻՄՈԹԷ ԲԷՊՈՒԼ
Մոսկանէ Սիթէ ֆրանսէզ 5

ՄՈՍ

ՇՈՒԵՆԱՒԱՅԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլ և Մէնչիսթրանդի դիքս բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանադա	4200	Սֆինքս	3000
Տերոս	4000	Ֆոսֆրիա	3000
Սամանի	4000	Նէրեթիս	3000
Սէսսոգբիս	3250	Բէրա	3000
Թիպա	3250	Լոֆիս	800
Մակասլա	3250	Օլիմպա	800
Մարիօթիս	3250	Սէսթլ	700

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ. Ուիթալ խան ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

14 31, Ճէյմս Սգրէգիվրոուլ,